

Pályázat a Pécsi Tudományegyetem Rektori (magasabb vezetői) megbízás betöltésére

Benyújtó: Dr. Gábrriel Róbert egyetemi tanár,
a MTA doktora
Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi Kar
Biológiai Intézet, Kísérletes Állattani és Neurobiológiai Tanszék
7624 Pécs, Ifjúság útja 6.

Pécs, 2017.

Balogh Zoltán miniszter úr részére

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Budapest, Akadémia utca 3.

Tárgy: Pécsi Tudományegyetem rektori pályázat

Tisztelt Miniszter Úr!

Jelen levellem mellékleteképp ezennel benyújtom pályázatomat a Pécsi Tudományegyetem rektori pozíciójára, amely az Oktatási és Kulturális Közlöny 2017. októberi számában került meghirdetésre.

Pályázásom legfőbb motivációja, hogy véleményem szerint a Pécsi Tudományegyetem még mindig nem érte el azt a fejlettségi szintet, ami hosszú távon a nemzetközi mezőnyben is versenyképessé tehetné, és ami a következő évtizedek egyetemépítési munkáját megalapozná. Történtek előremutató lépések az elmúlt években, de látni kell, hogy számos területen akad még tennivaló. **Büszkék vagyunk az első pécsi egyetem 650 éves múltjára**, ugyanakkor nem szabad felednünk, hogy a modernkori pécsi egyetemi lét még nincs egészen 100 éves (majd 2023-ban ünnepelehetjük a letelepedés 100-ik évfordulóját). A pozíció elnyerése esetén mindent meg fogok tenni, hogy a PTE a lehető legrövidebb idő alatt egy jelentős országos kisugárzású, nemzetközi vonzerővel rendelkező, oktatási és kutatási tevékenységében idehaza és külföldön egyaránt versenyképes egyetem legyen.

Oktatási téren lemaradásunk talán kisebb az országon belüli versenytársakhoz képest, bár a beiskolázási számainkon van javítanivaló. Egyetemünkön a katonai-rendészeti szakcsoport kivételével **minden szakterületen folynak képzések**, ami a további fejlődés lehetőségét rejti magában. Tudományos teljesítményben van adósságunk, közelebb kell zárkóznunk a világ élvonalához. Az előrelépésre vonatkozó terveimet a pályázatban részletesen ismertetem. A jelenleg zajló Modern Városok Program lehetőséget ad a másik két vidéki nagy tudományegyetem eddigi előnyének behozására. Vonzerőnkét fokozni kell olyan egyedi dolgokkal, ami másutt nem elérhető sem Budapesten sem más vidéki nagyvárosokban – **extra lehetőségek biztosítása összekötve a régió, Pécs és a PTE nyújtotta lehetőségekkel**. Megemlítés szintjén ezek közé tartozik az Egyetem által nyújtott sport és művészeti képzések széles palettája valamint a régió igényeihez alkalmazkodva mindössze két éve elindított, sikeresen futó szőlész-borász alapképzés.

Személyemben egy olyan egyetemi polgár pályázik a rektori pozícióra, aki **több mint 30 éve egyetemi oktató**, és aki az összes fokot megjárta az egyetemi ranglétrán. A felsőoktatás minden szintjén van tapasztalatom a képzés mikéntjéről, a PTE jelenlegi 10 karából 7-en tartottam és tartok órákat. Szakterületemen (biológia) **országos konzorciumvezetőként vettem részt a felsőoktatási szerkezeti és tartalmi átalakulásait irányító testületek munkájában** mind a diszciplináris képzés mind az osztatlan tanárképzés tekintetében. A PTE Biológiai és Sportbiológiai Doktori Iskoláját 12 éve vezetem. A PTE Természettudományi Karán **két részletben 12 évig voltam dékán, miközben egy ciklusban már betöltöttem a PTE rektori**

pozícióját is. E ciklusban (2007-2010) sikerült **jelentős infrastruktúra-fejlesztési forrásokhoz jutni**, amelyek megalapozták a városi és megyei könyvtárral integrált Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont megépítését, a Szentágothai Kutatóközpont létrehozását, a Janus Pannonius Klinikai Tömb rekonstrukcióját, a Sürgősségi Betegellátó Központ létrehozását és a Baranya Megyei Kórház PTE Klinikai Központjába történő integrálását. Ekkor valósult meg a PTE kollégiumai jelentős részének (mintegy 2000 férőhely) rekonstrukciója, és a Rektori Hivatal jelenlegi épületének felújítása. Ugyancsak ekkor került egyetemünkhöz a Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet, melynek integrációjában és szakmai egységének megtartásában rektorként jelentős szerepet játszottam. Ugyancsak megemlítem, hogy a **2010-es évben, amikor Pécs Európa Kulturális fővárosa volt, az egyetemünk vezetésem alatt mintegy 280 programot** tervezett meg és hajtott végre sikeresen.

Pályafutásom során dolgoztam egy másik hazai tudományegyetemen (JATE, Szeged), Európa és az USA két-két jelentős egyetemén (Jéna és Antwerpen, illetve New York University, University of Montana) és Ausztráliában (Flinders University of South Australia). A **külföldi egyetemeken összesen csaknem 6 évet töltöttem** el, számos tapasztalatot szerezve nemcsak a kutatásban, de az oktatásban és az egyetemszervezésben is. Pályafutásom során **40 évesen megszereztem az MTA Doktora címet, és ezt követően egyetemi tanári kinevezést nyertem**. Tudományos munkámat 1993 óta támogatja az OTKA (később NKFIH), valamint alkalomszerűen nemzetközi tudományos fórumok (European Science Foundation, Human Frontier Science Program Organization). Ugyancsak tudományos munkám elismeréseképpen 2009-ben megkaptam a Baranya megyei Prima díjat. Eddig több mint 100 nemzetközi tudományos közleményt írtam, 10 sikeresen végzett PhD hallgató témavezetője voltam. **Tagja voltam három cikluson át majd vezettem egy cikluson keresztül az OTKA Idegtudományok zsűrijét**, háromszor választottak meg a Magyar Idegtudományi Társaság elnökségi tagjává, második ciklusban vagyok (jelenleg is) az MTA köztestületének választott közgyűlési képviselője. A Magyar Idegtudományi Társaság jelölése alapján **2011 óta tagja vagyok a Nemzetközi Agykutatási Szervezet Páneurópai Bizottságának, és 2017 januárjától annak elnökévé** választottak. Ugyancsak bekerültem ezen szervezet Végrehajtó Bizottságába. Szintén tagja vagyok 2015 óta az Európai Idegtudományi Társaságok Szövetsége Képzési és Továbbképzési Bizottságának. Schmitt Pál alelnök úr felkérésére 2010-ben az **Európai Parlament Oktatási és Kulturális Bizottsága** mellett szakértőként tevékenykedtem a felsőoktatási és ipari együttműködés segítését célzó előterjesztések elkészítésében. Látható a fent felsorolt tényekből, hogy **beágyazottságom a hazai és nemzetközi szakpolitikai és tudományos életbe jelentős mértékű**.

Tisztelt Miniszter Úr! Meggyőződésem, hogy éppen a **hazai és nemzetközi tudományos életben való jártasság és ismertség lehet sikeres rektori tevékenységem kulcsa**. Kérem, fogadja be ezen egyeteme és a tudomány iránt elkötelezett, tapasztalatokkal bőségesen rendelkező professzor pályázatát a PTE rektori pozíciójára.

Megtisztelő figyelmét megköszönve:

Dr. Gábrriel Róbert egyetemi tanár
a MTA doktora
Pécs, 2018. október 30.

„Mi is büszkék vagyunk hazánk gyönyörű fővárosára, most azonban elérkezett már az ideje, hogy a vidéki centrumokat is emeljük és tovább fejlesszük. A pécsi egyetemnek s első sorban az egyetem ifjúságának feladata, hogy a régi tradíciók alapján, Pécs termékeny talaján, a lakosság megértő támogatásával visszavarázsolja azokat az időket, amikor Pécs az aranykorát élte, sőt Pécsset nagyobbá, szebbé és híresebbé tegye, mint Pécs valaha volt. Lehet-e szebb feladata Pécs valamennyi polgárának és a pécsi egyetem arany ifjúságának, mint ennek a városnak visszahódítani azt a helyet, amely a magyar kultúréletben megilleti?”

*Részlet Dr. Entz Béla orvoskari dékán
1928/29-es tanévnyitó beszédéből*

Rektori pályázat: Helyzetértékelés és program

Benyújtó: Dr. Gábrriel Róbert egyetemi tanár,

a MTA doktora

Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi Kar

Biológiai Intézet, Kísérletes Állattani és Neurobiológiai Tanszék

7624 Pécs, Ifjúság útja 6.

Pécs, 2017.

Tartalom

1. Oktatás	5
1.1. Oktatók és oktatásszervezés	5
1.2. Hallgatók	10
2. Kutatás, kutató oktatók és kutatók.	14
2.1. Főbb kutatás-szervezési feladataink a közeljövőben	14
2.2. A vezető kutatók elismerése, munkájuk segítése	15
3. Gyógyítás és művészeti tevékenység	17
3.1. Kórház vs. klinika	17
3.2. Közkiszolgáló vs. magas művészet	18
4. Szervezet	19
4.1. Az oktatási-kutatási egységekre vonatkozó tervek	19
4.2. Rektori Hivatal – Kancellária feladatmegosztás	20
4.3. Karok – kancellári apparátus viszony	22
5. Harmadik misszió	22
6. Külkapcsolatok	25
Összefoglalás	27
Zárszó	28
Tudományos önéletrajz	29
Fontosabb Közlemények Jegyzéke (teljes lista az MTMT-ben látható)	33

Motto: Célom, hogy intézményünk, a **PTE**, a **Partnerség** és a **Tradíció** alapján, az Esélyegyenlőség megteremtésével **ne csak alapítása időpontja szerint legyen Magyarország egyik első egyeteme.**

Pályázatomban a Pécsi Tudományegyetem előtt álló legfontosabb kihívásokat és az azokra adható megoldási javaslatokat hat témakör szerint foglalom össze: **az oktatás, a kutatás, a közösségi szolgáltatás (gyógyítás és művészeti tevékenység), a szervezet, a harmadik (társadalmi) misszió és a külkapcsolatok** terén. A fent felsorolt területek mindegyikében akad változtatni való az eddigi működésünkben. Egyes területek esetében jelentős átalakítások szükségesek. Elképzeléseimet az alábbiakban ismertetem.

1. Oktatás

Kulcsszavak: Minőség, versenyképesség, alkalmazkodás, hallgatóbarát környezet, nemzetköziesítés, modern oktatási formák.

1.1. Oktatók és oktatásszervezés

A képzési struktúra menedzselése a PTE szempontjából létfontosságú, hiszen a bevételek nagy hányadát e tevékenység adja. A felsőoktatási versenypiac kialakulása és az élethosszig tartó tanulási koncepció kiteljesedése óta ez már nem egy statikus, a hagyományok alapján kezelhető probléma, hanem **napi reagálást követelő** feladat. A PTE hatalmas oktatói létszámával, 10 karával és a Klinikai Központtal jelenik meg a regionális-országos képzési piacon. A széles, állandóan magas szinten kínált képzések mellett jól jövedelmező új képzésekkel, rések kitöltésével, rövid ciklusú képzésekkel, valamint külföldi hallgatókat hatékonyan megcélzó beiskolázási propagandával, sőt esetenként a képzések exportálásával tud csak talpon maradni.

A PTE jellegéből adódóan (regionálisan domináns egyetem országos, sőt nemzetközi vonzerővel) a felsőoktatás minden szintjén tevékenyen kíván megjelenni. Ebből következően a felsőoktatási szakképzést is felvállalja, üzemelteti az alap- mester- és osztatlan képzések rendszerét, ám ugyanakkor megcélozza a legmagasabb szintű képzések (PhD) folytatását is. A felnőttképzésben rövid ciklusú képzéseket és szakirányú továbbképzési szakokat működtetünk. A regionális szerepkörű állami egyetem számára biztosított kormányzati feltételek között maximalizálni kell a képzési munka (mint főfolyamat) jövedelmezőségét, miközben - a megrendelőkkel (szülők, diákok, munkáltatók) kiépített kapcsolatokat felhasználva - **figyelembe kell venni és pro-aktívan befolyásolni a régió gazdasága által igényelt felsőfokú szakemberek iránti munkaerő-piaci igényeket.** Ebben a tekintetben két

dilemma előtt áll a mindenkori vezetés, mert a PTE képzéseinek egy része az un. professzionális szintet célozza meg. Ez igaz számos felsőoktatási szakképzésünkre és az alapképzések (bachelor) egy jelentős szeletére. Ugyanakkor számos alapképzésünk alapoz a magasabb szintű akadémiai típusú képzések alá. Véleményem **szerint e kettősség megtartására** a jelen helyzetben szükség van. Az előbbi kategóriában **szorgalmazni kell a duális képzések rendszerének** fejlődését/fejlesztését. Ugyanakkor az akadémiai típusú képzéseknél a magas minőség, a hozzáadott érték és a mester-tanítvány viszony, a lehető legmagasabb tudományos színvonal elérése. Különösen igaz ez a doktori képzésekre.

E kettős célrendszer elérése szempontjából a következő alapvetések megtétele szükséges:

- **Fenntartható, hosszabb távú célokat** kell megfogalmaznunk és érvényre juttatnunk.
- A célok a versenytársakétól különbözőek, megkülönböztethetőek, magas értékűek és lehetőleg egyediek legyenek: **legyen „érdekes” a pécsi képzések** rendszere.
- A PTE meghatározott munkatervet követve - megszabadul olyan "termékektől", amelyek nem illenek bele a fenti képbe vagy fenntartásuk pénzügyileg, vagy az image szempontjából káros. A beiskolázási portfólió elemeit nem lehet kizárólag „alulról összehordani”. A PTE-n rövid időn belül kialakítjuk a **koordinatív beiskolázási tervezés** formáit, hogy létező és induló alapszakokra megfelelő mesterszakok, kiegészítő továbbképzések épüljenek, s mindez többféle képzési formában legyen elérhető.
- A képzési és beiskolázási stratégiát folyamatosan karbantartjuk, a körülményeket évente elemezzük.. A Szenátus döntéshozó szerepét alá fogja támasztani egy tervezői szintű szakértői **„beiskolázási munkacsoport”**, amelyben a Karok vezetőinek egyezsége kell jutniuk a hosszabb távú döntéseik meghozatala előtt. A széthúzás nem visz előbbre, a karok közötti együttműködést kell a középpontba állítani. Az ezen kérdésekkel kapcsolatos döntésekben számítok a Dékánok Tanácsa véleményére.
- A beiskolázási stratégia **verseny-stratégia**. A PTE versenyezni fog állami és szabadpiaci erőforrásokért (akkreditációk, támogatott létszámok, kiemelt beruházások, pályázatok, stb.) – versenyezni pedig csak következetes stratégia háttérével lehet.
- A stratégiát beágyazzuk a **regionális fejlesztési stratégiába**, Pécs Város fejlesztési terveibe. Esetenként az Egyetem javasol majd stratégiai fejlesztési irányokat a városnak, támaszkodva az oktatásba is átvihető K+F+I eredményekre.

Mindezen folyamatok eredményeképpen a minimális célom a következő négy évben: **újból 20 ezer fölé növelni a magyar hallgatók számát** és ehhez jönne hozzá a kb. **5000 főnyi külföldi hallgató**. Ez a méret a PTE számára hosszú távú fenntarthatóságot jelenthet, amellyel képesek leszünk a jelenlegi oktatói-kutatói létszám megőrzésére, esetleg kismértékű gyarapítására. Miből adódhatna a növekmény? A **„Fokozatváltás a felsőoktatásban” c. stratégiai anyag célkitűzéseivel összhangban**, de a helyi sajátosságokra figyelemmel az idegen nyelvű képzések mellett az expanzió elképzelt területe a mérnökképzés, a tanárképzés és a vidékfejlesztéshez kapcsolódó képzések. Nem mondhat le a PTE mindenkori rektora arról, hogy **évente**

találkozzon a pécsi középiskolák igazgatóival, beszámoljon nekik az egyetem fejlődéséről, fejlesztéséről és kérje az igazgatókat a beiskolázási tevékenységünk támogatására. Hangsúlyos szerepet kapnak a **rövid ciklusú képzések és a szakirányú továbbképzések**, elsősorban a tanártovábbképzés, a jogászképzés, a mérnöki szakma, a sport és a vidékfejlesztés területén. A képzések tanterveinek modernizálása a Minisztérium elvárásainak megfelelően megtörtént, a hangsúlyt most a **modern oktatási formák** (a Kormány Digitális oktatási stratégiájával összhangban elektronikus tananyagok, távoktatás, learning by doing, blended learning, VR) bevezetésére és elterjesztésére kell helyezni.

Az **idegen nyelven tanuló hallgatók** esetében van néhány faktor, amit a PTE vezetésének gondosan mérlegelnie kell a továbblépés érdekében. Ezek közül néhány szempont:

(i) milyen előképzettséggel engedünk be hallgatókat programjainkba? Sajnos azt látjuk, hogy néhány kivételtől eltekintve **a beérkező hallgatók felkészültsége nem éppen a legjobb**. Ha meg akarjuk tartani a külföldi hallgatóinkat, akkor **előkészítő és felzárkóztató programokról** is gondoskodnunk kell.

(ii) Az intézmény kapacitásának telítődésével párhuzamosan el kell dönteni, hogy a külföldi hallgatók mely célcsoportjai élvezzenek előnyt. Tanulmányok azt tárták fel, hogy **a teljes tandíjat fizető hallgatók motiváltabbak, és talán jobban felkészültek is**, mint a más módon (cserekapcsolatok, Stipendium ösztöndíj, Erasmus program) érkező hallgatók. Ráadásul Pécs város gazdasága szempontjából is ők hozzák a több előnyt, mert lényegesen többet költenek, mint a többi csoport tagjai. Ez utóbbi nem elhanyagolható szempont, a város gazdaságának egy jelentős szeletét teszi ki az egyetemistáknak nyújtott szolgáltatás. A szolgáltatások által keletkező munkahelyek pedig hozzájárulhatnak ahhoz, hogy Pécs város lakossága ne csökkenjen tovább. Beleértendő ebbe a fiatal értelmiség elvándorlási folyamatának megfordítása is. A külföldi hallgatók létszámnövekedéshez kell igazítani az oktatói gárda számát és minőségét, ami számomra elsősorban **a nyelveket beszélő, digitálisan is jól képzett fiatal oktatói generáció megtartását és megbecsülésének növelését** jelenti. Kancellár úrral közösen programot fogok kidolgozni e cél elérése érdekében.

(iii) Lehetséges-e olyan **szerveződések megkötése**, amelyek éveken keresztül garantálják a hallgatók folyamatos érkezését (pl. a testvérvárosi kapcsolatok felhasználásával, a fejlődő világ nagy népességű országaiban)? Ha nem, akkor milyen **toborzási rendszer felépítése és működtetése** a célszerű Egyetemünk számára? Hogyan tudjuk a PTE Alumni-t eredményesen bevonni ezekbe a folyamatokba? Ezek a kérdések a lehető **legsürgősebben megvitatandók** a Dékánok Tanácsa és a Szenátus köreiben, és **mielőbb előremutató döntések hozandók**, kijelölendő ezen munka főbb irányait.

A fent felsoroltak mellett számos további szempontot kell mérlegelni és folyamatosan monitorozni a külföldi hallgatókkal kapcsolatos beiskolázási és oktatási tevékenységet. **Ki kell használnunk, hogy a város vonzereje legalább olyan jelentős faktor a tanulmányok helyszínének megválasztásakor**, mint az oktatók minősége vagy az adott egyetem tudományos teljesítménye. Hangsúlyoznunk kell, hogy Pécs egy biztonságos, nyugodt és kultúrában gazdag, befogadó város. Erre a pontra a későbbiekben még röviden visszatérek.

Mindenképpen át kell tekintenünk az egyes karok helyzetét a hallgatói utánpótlást és az adott kar lehetőségeit illetően. Amennyiben ez vonzó a hallgatók számára, lehetővé tesszük a magyar hallgatóknak is az idegen nyelvű kurzusok felvételét a magyar nyelvűek helyett. A PTE-n belül az egyes karok helyzete a hallgatói utánpótlást és a képzés peremfeltételeit tekintve rendkívül diverz. Az alábbiakban röviden értékelem az egyes karok helyzetét.

Az **Állam- és Jogtudományi Kar** (ÁJK) rendkívül nehéz helyzetbe került az elmúlt időszakban. Az új rektori vezetésnek legalább két irányban mindenképpen kezdeményező lépéseket kell tennie. **Növelni kell a jogászok belső átoktatási tevékenységét.** Meg kell találni az oktatási portfólió azon más karokon levő elemeit, ahol a jogász kollégák érdemi, a jelenleginél markánsabb szerepet kaphatnak az oktatásban. Ugyanakkor meg kell kezdeni az oktatási kormányzat meggyőzését arról, hogy **a tradicionális vidéki jogi karok alanyi jogon kapjanak valamekkora államilag finanszírozott** garantált képzési kontingenst. A jelenlegi tendencia fennmaradása a nagy múltú ÁJK teljes ellehetetlenüléséhez vezethet. Ugyanakkor serkenteni kell a kollektívát a **rövid ciklusú képzésekben és pályázatokban rejlő lehetőségek** minél jobb kihasználására.

Az **Általános Orvostudományi Kar** (ÁOK) nagyon telített, az oktatók egy jelentős része túlterhelt. A külföldi hallgatói létszám a jelen körülmények között már csak korlátozottan (ha egyáltalán) bővíthető. Miután a 2020-ra vizionált 5000 külföldi hallgató fele ezen a karon jelenik meg, **mind az oktatói állomány, mind az infrastruktúra szűk keresztmetszetnek bizonyulhat.** Meg kell vizsgálni, hogy más karok dolgozói hogyan vonhatók be nagyobb mértékben az oktatásba. Minél hamarabb **meg kell kezdeni (és be kell fejezni!) az ÁOK ingatlanfejlesztését és biztosítani kell a humán erőforrás-fejlesztés** feltételeit is. Figyelemmel kell lenni arra is, hogy az ÁOK tudományos teljesítménye ne csökkenjen! Erre a pontra még a későbbiekben, az egyetem tudományos teljesítményének taglalásakor visszatérek. Ugyancsak fontos a Klinikai Központ és az ÁOK közötti viszony pontos tisztázása úgy személyzeti, mind anyagi-finanszírozási téren. Ebben a párbeszédben pedig az egyik legfontosabb szempont **a KK oktatási feltételeinek javítása.** A klinikai képzés az orvoscépzés integráns része, ahhoz a személyi és infrastrukturális feltételeket ugyanúgy biztosítani kell, mint az elméleti képzéshez. Ennek előteremtésében az ÁOK-nak is részt kell vállalnia.

A **Bölcsészettudományi Kar** (BTK) jelenleg egy érdekes kettősséggel küzd. Bizonyos szakjai nagyon népszerűek, más szakok pedig az indíthatóság határán vannak. A következő években ki kell alakítani azt a **stabil képzési portfóliót,** amire alapozva hallgatói létszámnövelés érhető el. **Több idegen nyelvű képzés is igen népszerű** (pszichológia, nemzetközi tanulmányok), ezeket a területeket egyértelműen fejleszteni szükséges. Szintén lehetőség szerint tovább kell növelni az osztatlan tanárképzési szakok beiskolázását. A lehető leghatékonyabban kell kezelni a **rövidciklusú tanárképzések** ügyét, minél nagyobb szeletet kell kiharítani a tanártovábbképzési piacból! A jelenleginél jobb lehetőséget kell biztosítani a BTK pályázási potenciáljának kiterjesztésére, kutatási források megszerzésére.

Az **Egészségtudományi Kar** (ETK) az utóbbi években a kormányzati politika egyik kedvezményezettje. A területen jelentősen nőttek a jövedelmek és új, államilag finanszírozott mesterszakok jöttek létre, melyeket a Kar sikeresen elindított. Ugyanakkor **itt a legmagasabb a hallgató/oktató arány** egyetemünkön. Míg az egyik oldalról ez gazdaságilag eredményes,

addig az oktatás szervezése és minősége szempontjából ez nem kedvező. Célszerű lenne a társkarok oktatóinak fokozottabb bevonása az ETK képzéseibe, **csökkentve ezzel az ETK oktatóinak leterheltségét, ami eredményesebb tudományos munkához vezethetne.** Ez rendkívül kívánatos lenne, mert az oktatói kiválóság tekintetében a rangsoroló felmérések szerint jelentős a lemaradás egyetemünk többi karától, annak ellenére, hogy a Kar saját doktori iskolával rendelkezik. Szintén nem rendezett az ingatlanok felújításának helyzete sem. Az egyik oldalról a belvárosi elhelyezkedés előny, a másik oldalról ugyanakkor nagyon gyorsan a fejlődés gátja lehet. Az amúgy is **szétagolt telephelyi struktúra** ezzel esetleg további aprózódáson mehet keresztül. Ez nem kívánatos jelenség, mert aránytalanul drágítja a fenntartás költségeit.

A **Gyógyszerésztudományi Kar** (GyTK) egyetemünk legfiatalabb kara. Fejlődése elsősorban az **idegen nyelvű képzések erősödésén** keresztül érhető el, bár belső kooperációval (MIK, TTK) más, rokon területeken folyó magyar nyelvű képzések indítása is elképzelhető. Fejlesztendő az infrastruktúra, elsősorban azokon a területeken, ahol **ipari kooperációk** kerülhetnek kilátásba. Ez egyúttal az **ipari gyógyszerészképzés** alapjainak biztosítását is meg fogja teremteni.

A **Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar** (KPVK) van a legnehezebb helyzetben valamennyi kar közül. Korábbi tradicionális képzéseik egy része felszámolódott, más része törvényi-rendeleti változások miatt más karokhoz került. A Kart belső feszültségek is terhelik. A következő évek feladata egyértelmű: **meg kell teremteni a Karnak azon képzési palettáját, ami nem kerül versenyhelyzetbe a PTE más karaival és fenntartható, hosszú távú jövőt biztosít a Karnak.** Az alsófokú pedagógusképzés mellett a vidékfejlesztés tűnik olyan perspektivikus ágazatnak, ahol találkozik a társadalmi igény és a fejleszthetőség. Ebben mind felső vezetői, mind társzari segítségre is szükség lesz. Erősíteni kell a **térségi közelség kapcsán a Paksi Atomerőművel** meglévő kapcsolatokat, és igény szerint képzésekkel kell **hozzájárulni a Paks II. projekt sikeréhez.**

A **Közgazdaságtudományi Kar** (KTK) körülményei kedvezőtlen változása ellenére is tartja jó pozícióit a hallgatói piacon. A **Kar akadémiai és pénzügyi értelemben is „rendben van”.** Készül a nemzetközi akkreditációra, ami jelentős további piacnyerést eredményezhet. Oktatási feladatain túlmenően is olyan karriergondozási feladatokat lát el, melyek egyetemi, sőt városi szinten is fontosak. Az idegen nyelvű képzések rendben mennek, **a PhD szegmensben van még talán egy kis tartalék.** A KTK-s szemlélet és szellemi potenciál számos, a későbbiekben leírásra kerülő **egyetemfejlesztési projektben** felhasználható, erre megválasztásom esetén nagyban kívánok támaszkodni.

A **Műszaki és Informatikai Kar** (MIK) is sok tekintetben a kedvező háttérű karok egyike. Ugyanakkor a villamos-gépész szegmensben komoly oktatói utánpótlás gondjai vannak. Miközben igen erős a kereslet a műszaki végzettségű fiatalok iránt, **a Kar mégis komolyan küzd a duális képzés fejlesztésével, mert e régióban nincs igazi ipari háttér,** ami biztosítsa a nagyszámú gyakorlóhelyet. Egyes képzések országosan elismerten magas színvonalúak, míg mások esetében a ranglista végén van a kar. A közeljövőben ezen **képzések színvonalának emelésébe kell jelentős energiát** fektetnünk, a humán erőforrás javításán keresztül. A Kar új képzések akkreditációjára vonatkozó kezdeményezéseit támogatni fogom, beleértve az

Alkalmazott Informatika Doktori Iskola kialakítását is. Ezzel egyúttal olyan **térségfejlesztési kulcspotenciálhoz** jutunk, ami más pályára állíthatja a helyi gazdaságot az intelligens és környezetkímélő gazdasági tevékenység támogatásával. Jelentős szerep juthat a Karnak az **Ipar 4.0 koncepció** valóra váltásában is régióinkban.

A **Művészeti Kar (MK)** rendkívül diverz, ugyanakkor a magyar vidéki felsőoktatásban páratlan oktatási portfólióval rendelkezik. Sajátosság, hogy a Kar teljes mértékben **bérelt ingatlanban üzemel**. A Zsolnay-negyedben jelenleg szűkös a terjeszkedési lehetőség, és ezért esetenként alternatív megoldásokat kell keresni a bővülésre. Mindenképpen szükséges a kari portfólió bővítése olyan szakokkal, ahol nagyobb hallgatói létszámok jelenhetnek meg és feltétlenül **erősíteni kell a nemzetköziesítési folyamatot**. A nagyon nehezen, éppen az előző rektori működésem alatt kiharcolt **DLA iskola mindenképpen fenntartandó**, ez ugyancsak **unikum a magyar vidéki felsőoktatásban**.

A **Természettudományi Kar (TTK)** jelentős fejlődésen ment keresztül 25 éves története során. **Nemzetközi tudományos közleményeinek száma folyamatosan emelkedik**, a PTE 25, paraméterei szerint legerősebb tudományos iskolájából 8 itt található. Ugyanakkor a Karon belüli teljesítmény nem egyenszilárd, egyes területeket tovább kell erősíteni. A MIK-kel és a KTK-val összefogva mindenképpen meg kell oldani a matematika/informatika területén régóta kívánatos doktori képzés elindítását. Az erre tett kísérletek biztatóak voltak, de még nem jártak sikerrel. Ezt az erőfeszítést folytatni kell! A hallgatói létszám további emelése itt is **az idegen nyelvű képzések területén tűnik lehetségesnek**, és kívánatos növelni az osztatlan tanárképzésre járó hallgatók létszámát is.

Az egyetemi szervezetek együttműködését és sikerességét jelentősen segítheti, ha szem előtt tartjuk két virtuális campus kialakításának a lehetőségét: egy orvos-egészségügy-műszaki-természettudományi együttes kialakítását a Szigeti út és a Bálicsi út alsó része között (ez gyakorlatilag létezik), és egy társadalomtudományi-művészeti kampuszt a Zsolnay-negyed és a Rákóczi úti tömb között. Minden további **fejlesztést ezekre a helyszínekre kell koncentrálni**, ha lehet, akkor már a Modern Városok program keretében végrehajtott fejlesztéseket is. Ez a koncentráció könnyebbé teszi az oktatók és hallgatók mozgását és a **közös teremhasználati rendszer** megteremtését. Ez utóbbi a szűkös minőségi ingatlanellátottság miatt nem tudott létrejönni, de a fejlesztések magvalósítása után, a **Kancellária hathatós támogatásával a rendszer elindíthatóvá válik**. Addig mindenkinek türelemre lesz szüksége, mert a fejlesztések ideje alatt a zsúfoltság még kézzelfoghatóbbá válik majd.

1.2. Hallgatók

A Pécsi Tudományegyetem hallgatóinak túlnyomó többsége felelősségteljesen végzi tevékenységét. Az Egyetem és a kormányzat **számos ösztöndíj-lehetőséget** biztosít hallgatóink számára. Ennek ellenére sajnos sokan dolgozni kényszerülnek tanulmányaik mellett. A hallgatói önkormányzatok hatékonyan segítik a lehetőségek megtalálását. Az oktatói gárda kötelessége ugyanakkor, hogy a leszakadók-lemaradók felzárkóztatásában és diplomához juttatásában részt vegyen, továbbá hogy a hátrányos helyzetű és/vagy fogyatékossgal élő

hallgatókat hatékonyan segítse (ez utóbbi tevékenység összecseng az IFT-ben is helyet kapó **Érzékeny Egyetem** programmal). A 2017-ben megnyert EFOP források (EFOP 3.4.3.) több ilyen program futtatását teszik majd lehetővé. Oda kell figyelni e területen is a források hatékony és eredményes felhasználására, és **a felsőoktatási stratégiában kiemelt ágazatok fokozott támogatására**, a beiskolázás és a rendszerben maradás esélyeinek javítására.

Magam és kollégáim véleménye szerint **a példaadással történő nevelés lehetőségéről és esélyéről nem mondhatunk le**. A fenti célok elérése érdekében folyamatos **párbeszédet** kívánok folytatni a hallgatói szervezetekkel, kiemelten az Egyetemi Hallgatói Önkormányzattal. Kiemelt érdeke egyetemünk oktatógárdájának, hogy időről időre reális visszajelzést kapjon az oktatási tevékenysége minőségéről. Ebben az **Oktatói Munka Hallgatói Véleményezésének** (OMHV) kiemelt szerepet tulajdonítok. Ebben a rendszerben tud megjelenni a valódi hallgatói érdekvédelem az egyetemen belül. Fontos az Egyetem presztízse szempontjából is, mert így talán nem egy ismert weboldalon értékeli a hallgató nyilvánosan negatívan a kollégánkat („.....már csak e tudásának átadására való szakmai-oktatói és emberi-erkölcsi alkalmatlansága kétségbevonhatatlanabb. Rendkívül jó szolgálatot tesz a hallgatók nagy részének: sokan megfogalmazhatják, PhD fokozattal rendelkező emberként milyenek nem lesznek semmiképpen”), hanem nekünk is elmondja véleményét. Persze sokkal jobban esik a következő rövid velős vélemény a weboldalról („...király” ...), mint az előbbi, de mindegyiket a helyén kell kezelni. A rendszer működtetése **közös munka és közös érdek**. Kész vagyok vezetőként tenni azért, hogy a rendszert elektronizáltan, minél nagyobb kitöltöttséggel, mindannyiunk hasznára hatékonyan működtessem. Itt válik kézzelfoghatóvá ugyanis az egyetem fő feladata, ami egybeesik az egyetemi hallgatóság legfőbb érdekével: minél hatékonyabban felkészíteni az életre, minél naprakészebb, folyamatosan karbantartható tudás biztosítása. Tudom, hogy lényegesen kell **javítani a tanulmányokkal kapcsolatos szolgáltatásokat**, elsősorban a NEPTUN átállással kapcsolatos anomáliákat kell felszámolnunk. Át kell tekintetni az Oktatási Igazgatóság és a Tanulmányi Osztályok munkáját, és a hallgatói vélemények figyelembe vételével felhasználóbarátabbá kell tenni az őket kiszolgáló adminisztratív rendszert. Továbbá **javítani kell a hálózatainkhoz történő WIFI hozzáférést kampuszainkon**. Növelni kell az egyetem minden polgára számára elérhető, előfeltétel nélkül meghirdetett kurzusok számát is, lehetővé téve a tudományok és művészetek teljes vertikumához való hozzáférést.

A hallgatói önkormányzattal közösen **javítani kívánom a nyugodt tanuláshoz, a sporthoz, a kultúrához és a kulturált szórakozáshoz való hozzáférés** lehetőségét. A tanulási lehetőségek javításához a **minőségi kollégiumi férőhelyek számának növelésével** lehet eljutni. A Modern Városok program ehhez lehetőséget teremt, csakúgy, mint az atlétikapálya és a sportcsarnok felújítására. Mindenképpen és mihamarabb **építenünk kell egy új sportcsarnokot**, és a régi csarnokok rekonstrukcióját el kell végezni, mert a hallgatói sport igényeket a jelenleg rendelkezésre álló infrastruktúra nem elégíti ki. Ehhez ahol, és amikor csak lehet, a TAO forrásokat igénybe kell venni a PEAC közreműködésével. Maximális kihasználtság mellett fogjuk működtetni a meglévő kapacitásokat, beleértve a rendkívül népszerű „Táncoló egyetem” programot. Egyébként is, az **önszerveződő hallgatói tevékenység** (JESZ, kórusok, szakkollégiumok) támogatását kiemelt feladatnak tartom. A tradicionális hallgatói programokat (PEN, Pécs City Karnevál) támogatni fogom, csakúgy, mint a hagyományteremtő

kezdeményezéseket. Ideje, hogy **650 éves pécsi felsőoktatásnak komoly hallgatói hagyományai legyenek**, melyek tükrözik a hely szellemiségét! Ezekhez mindenképpen hozzátartozik a **nemzetközi hagyományok** ápolása is és a **Nemzetközi Est** további bővülése, Pécs lakossága felé történő megnyitása kívánatos lenne.

A PTE két célt tűzhet maga elé a hallgatói sporttevékenység kapcsán. Egyrészt, hogy szélesítse a tömegsport bázist, a hallgatók **önkéntes és önszerveződő sporttevékenységét**. Egy EFOP pályázat kapcsán vállaltuk, hogy a rendszeresen sportoló egyetemisták arányát 5%-al növeljük 2020-ig. Másrészt, tekintettel arra, hogy a vidéki egyetemek közül egyedül nálunk folyik a legtöbb egyetemi szintű sporttudományi képzés és működik olyan sportegyesület, amelynek egyes csapatai a hazai bajnokság első vonalában szerepelnek, megújítható lenne az amúgy nagy hagyományokkal bíró városi sportélet. **A PTE Pécs város vezetésével karöltve vállalkozhat arra, hogy egy amerikai típusú egyetemi élsport-centrumot hozzon létre**. Magas szintű sporttevékenységet folytató hallgatókat csábíthatunk ide az egyetem széles képzési portfóliójával, különösképpen, mert meg tudtuk teremteni a sportösztöndíjak rendszerét. Ez emeli egyetemünk presztizsét és javíthatja társadalmi beágyazottságunkat, valamint nemzetközi ismertségünket is. Szükségesnek látom megvizsgálni a PEAC eddiginél **magasabb szintű, de ellenőrzöttebb** pénzügyi támogatásának lehetőségét. A források elsősorban az aktívan sportoló hallgatók igényeinek kiszolgálására költendőek, és kevésbé különböző, a városban működő társadalmi csoportok igényeinek kielégítésére.

Pécs város kulturális élete pezsgő, bár a pezsgés egyik oka az egyetem jelenléte a városban és **a helyi kulturális ipar épít is az egyetemre és az egyetemi hallgatóságra, mégsem mondhatjuk el, hogy a két fél (a város és az egyetem) maximálisan kihasználná az együttműködésben rejlő lehetőségeket**. A Pécsi Nemzeti Színház és a Pannon Filharmonikusok előadásaira döbbenetesen kisszámú egyetemista vált bérletet (<10% mindkét esetben a bérletesek számához viszonyítva). Ez jelzi egyúttal azt a tendenciát, hogy ma már nem az értelmiség irányítja a közízlést, hanem a közízlés az, ami fogva tartja az értelmiséget (vagy a leendő értelmiséget) egy jelentős részét. Megfelelő városi együttműködéssel szükséges ezen változtatni, oly módon, hogy az ittlévő **nagyszámú külföldi hallgató** és idelátogató családtagjaik és barátaik előtt is **megnyitjuk a számukra s értelmezhető kulturális lehetőségeket**. A zene és a tánc nyelve nemzetközi és mindenki számára érthető ez a két műfaj például biztosan mindenkié!

A hallgatókra nem úgy tekintek, mint akik átmenetileg tartózkodnak a Pécsi Tudományegyetem közösségében. Egyrészt mert közülük kerülnek majd ki az **oktatói-kutatói utánpótlás** tagjai, akik már hallgató korukban felhívják a figyelmet magukra, a tudományos diákkörökben és a szakkollégiumokban végzett tevékenységükkel, esetleg részt vesznek az oktatásban is demonstrátorként vagy felzárkóztató kurzusok vezetőiként. Másrészt hiszem, hogy egy iskolát nem a falai tesznek naggyá, hanem a falak között kiképzett emberfők sokasága, aki kötődik alma máteréhez és őrzi, sőt továbbadja annak szellemiségét. Ennek megfelelően **a tudományos diákkörökre és a szakkollégiumokra mint erőforrásra, és nem mint költséghelyre tekintek**. Örülök annak a kezdeményezésnek, hogy a doktoranduszok évente seregszemlét tartanak, és ezt mindenképpen támogatandónak ítélem. Megfontolandónak tartom, hogy áttekintve a rendezvényeinket, a **tudományos-innovációs**

eseményeket összehangoljuk, azokat a **hallgatóság hasonló jellegű rendezvényeivel együtt** tartsuk meg, nagyobb publicitást adva ezeknek a rendezvényeknek. Az OTDK-n jelentős eredményeket elért diákokat rektorként fogadom és pályafutásukat külön figyelemmel kísérem. **Ezeket a kollégákat egyetemünkön kell tartani és pályafutásukat a PTE doktori képzései felé terelni.** Fenn fogom tartani és lehetőség szerint bővítem a tehetséggondozási ösztöndíjak rendszerét. Keresem az együttműködés lehetőségét a **Doktorandusz Önkormányzattal mind a tanulmányokkal, mind a karrierkép kialakításával** kapcsolatos kérdésekben.

A doktoriskolák adják az egyetem közvetlen oktatói-kutatói utánpótlását, ezért azok stabil működése nélkül a hosszútávú egyetemi lét nélkülözhetetlen. A legmagasabb szintű egyetemi képzések terén, a doktoriskolákban egy átmeneti időszakot élünk meg. Kifutóban vannak a hároméves képzések, és most értünk el a négyéves képzéseknél a kritikus második évbe, amikor a PhD hallgatóknak komplex vizsgát kell tenniük. Célom egy **rugalmas, ám ugyanakkor színvonalas** rendszer működtetése, ahol a kutatási teljesítmény lesz a mérvadó a fokozat odaítélésekor. A **nemzetközi mérce meg- és betartása** a cél: a jelöltek hozzanak létre szakmájukban új tudományos eredményeket. Közelíteni kell egymáshoz a különböző doktoriskolák minimumkövetelményeit, megtartva és tiszteletben tartva a szakmaspecifikus sajátosságokat. Ahol szükséges, ott stabilizálni kell a doktoriskolák személyi hátterét. Hiszem, hogy a PTE nagyjából elérte lehetősége határait a doktoriskolák száma tekintetében. Hiányérzetem mindössze a matematika – számítástudomány – informatika - mérnöki tudományok körben van. Mielőbb meg kell teremteni ebben a körben egy inter- vagy multidiszciplináris doktoriskola indításának lehetőségét. Miután **a doktoriskolákban is megjelentek a külföldi hallgatók**, valószínűsíthető, hogy az egyetem oktatói és kutatói között is egyre nagyobb számban lesznek külföldi állampolgárok. Erre a változásra az elkövetkező négy évben fel kell készülnünk. **Érzékenyítő programok** szervezésével kell segítenünk az oktatói gárdát, a magyar hallgatókat és a város közösségét is! Ennek egyre nagyobb jelentőségét látom annak tükrében, hogy sem az oktatói gárdában, sem a város lakosságában nem csak pozitív visszacsengései vannak a külföldi hallgatók erőteljes és gyors létszámnövekedésének.

Nyilván nem mindenki kíván Pécssett maradni tanulmányai befejeztével. Ugyanakkor **célunk, hogy minél több fiatalnak biztosítsunk minőségi, megfelelő jövedelmet biztosító álláshelyet**, mert ezzel is hatni tudunk a város lakosságcsökkenése ellen. Világos pályaképet kell felvázolni és megfelelő lehetőséget kell adni a frissen végzőknek. Cél az, hogy a **legtehetségesebbeket egyetemi oktatóként, kutatóként megtartsuk**, és számokra az életkezdéshez és családalapításhoz megfelelő jövedelmi szintet biztosítsunk. A távozók számára pedig nyitott a PTE Alumni szervezete. Külön figyelmet fordítok a végzett külföldi hallgatókra, akik egyetemünk és hazánk jószolgálati nagykövetei lehetnek. A Nemzetközi Est és a tematikus nemzetközi hetek hagyományát folytatni kell, egyre inkább **bevonva azokat a karokat is, ahol csak most jelenik meg az első néhány külföldi** hallgató. Így ezek az egységek is megérezhetik az ízt egy pezsgő nemzetközi diákéletnek. Őket ugyancsak meg kell nyerni a PTE Alumni szervezete számára. Ők utazó nagyköveteinkké válnak, később egyetemünket támogató döntéshozók lehetnek karrierjük során.

2. Kutatás, kutató oktatók és kutatók.

Kulcsszavak: minőség, koncentráció, utánpótlás-nevelés, nemzetköziség

A kutatási tevékenység, illetve annak **eredményessége és hazai értékelése jelen pillanatban a PTE Achilles-sarka**. A nemzetközi egyetemi rangsorokban való elhelyezkedésünk nagyrészt ettől a paramétertől függ. Nincs Nobel-díjasunk, és nincsenek hosszú tradícióink a kemény tudomány területén (talán az orvosi kar kivételével). Belül úgy érezzük, hogy a környezetünk folyamatosan alulértékel bennünket. Ugyanakkor számos olyan tényező van, ami a külső szemlélő számára talán nem értelmezhető megfelelően és ezért egyes mértékadó körök (főleg idehaza) alulértékelik a PTE teljesítményét. Ez tökéletesen lemérhető az OTKA/NKFIH pályázatok sikerességéből vagy inkább sikertelenségéből. A PTE itt krónikusan alulteljesít. Az idei évben az összes nyertes (mintegy 430) NKFIH kutatási pályázat kevesebb, mint 4%-át (15) nyertük el. Az elmúlt években ez az arány fokozatosan romlik; 2012-ben még 6%, 2008-ban pedig 7% volt. Ezen alulteljesítés okát, okait fel kell tárni és **meg kell kezdeni a felzárkózást, a helyére kell tenni a PTE presztizsét**. Bár számos nemzetközileg is magasan jegyzett kutató van a PTE-n, méretünkhöz és **tudományos súlyunkhoz képest alulreprezentáltak vagyunk** a NKFIH pályázati zsűrikben, az MTA bizottságaiban, általában az országos központi adminisztráció szakértői között. A nagy egyetemek közül Pécsen van a legkevesebb akadémikus, itt működik a legkevesebb akadémiai kutatócsoport, ami gyenge lobbyerőt eredményez. Ezen erőnkhez mérten mindenképpen változtatni kell a közeljövőben. Ugyanakkor nem szabad feledni, hogy **a jelentős tudományos eredményeknek marketing értéke is van**, ha azok nyilvánosságra kerülnek. Törekednünk kell arra, hogy az egyetemünk eredményeit minél **hatékonyabban disszemináljuk**, mert ez visszahat a beiskolázásra és az egyetemi presztizsre is.

2.1. Főbb kutatás-szervezési feladataink a közeljövőben

Érdekes módon ez a hazai „alulteljesítés” nem tükröződik vissza a nemzetközi rangsorokban. Egyetemünk rendszerint a 600-800 közötti pozíciót foglalja el, és ez nem különbözik lényegesen a más hazai tudományegyetemek besorolásától. Ez számomra azt jelenti, hogy az egyéni kutatási teljesítmények összessége nem, vagy csak minimálisan marad el a hazai versenytársakétól, viszont a tudományos műhelyek létrehozásában lehet, hogy hátrébb tartunk a versenytársaknál. **Növelni kell tehát a kritikus tömeget elérő kutatócsoportok** számát és létszámát. Az egyetemünkön az utóbbi két évben megindult **Kiválósági Centrum kezdeményezést** folytatni, sőt erősíteni kell. Ugyancsak előrelátásunkat dicséri, hogy **az oktatási kormányzat a jövő évre** hasonló módon hirdette meg a kutatás-támogatási pályázatokat. Elsőrangú visszaigazolás, hogy a korábban spontán kutatói kezdeményezésre létrejött Idegtudományi Centrum mára a PTE legerősebb szakmai entitásává nőtte ki magát, az ide kötődő kutatócsoportok egyetemünk kimeneti teljesítmények (nemzetközi publikációk) 24-27 százalékát adja az elmúlt években és kiválóan szerepelt a hazai pályázatokon (EFOP,

NAP). Ez a terület biztosan alkalmasnak látszik arra, hogy nagy eséllyel pályázzon európai forrásokra, a nemzetközi munkamegosztásban, hálózatosodásban eredményesen vegyen részt. Ez utóbbi típusú források elnyerésénél kifejezetten jobb a helyzetünk, mint az alapkutatásra fordítható forrásoknál. A GINOP és az EFOP pályázatok során a PTE az országos súlyának megfelelő kezelésben részesült, csakúgy, mint a Nemzeti Agykutatási Program kidolgozása és végrehajtása során. A K+F+I források megszerzésében helyzetünk köztes állapotot mutat. Éves szinten ezek összege jóval 1 milliárd forint alatt van, ami csak részben magyarázható a régió gyenge gazdaságával. Látható, hogy **a potenciális partnereket nekünk kell felkeresni** ajánlatokkal. Partnereink között ugyanakkor olyan kiemelkedő cégek is jelen vannak, mint a **Richter Gedeon Nyrt., a Magyar Villamos Művek, a Paks II.** projektmenedzsment, sőt megrendelésekkel jelent meg a közelmúltban az **ELI Kft. és az European Space Agency** is. Ez a partneri kör megtartandó és bővítendő, ha lehet, akkor **a megrendelések volumene növelendő**. Intenzívebbé kell tenni a H2020-as projektek beadását a stratégiaileg fontos, megfelelő kritikus tömeggel rendelkező területeken.

2.2. A vezető kutatók elismerése, munkájuk segítése

Az egyetem által kibocsátott nemzetközi tudományos közlemények száma arányos az oktatói-kutatói létszámmal, lényegileg nem tér el a más hazai tudományegyetemekétől. Amiben gyengébbek vagyunk a konkurenciánál, az a magas impakt faktorú cikkek aránya a közleményeken belül. A már fent említett kritikus tömeg problémán kívül három további megoldandó feladat látszik: (i) a nemzetközileg is **kiemelkedő tudományos teljesítmények, vezető kutatók elismerése** (órakedvezményrel, plusz jövedelemmel), (ii) ki kell alakítani (illetve az eredeti terveknek megfelelően kell kialakítani) a Szentágothai Kutatóközpont összegytemi **core facilitásokat működtető funkcióját**, illetve (iii) a **feltörekvő fiatal tehetségek menedzselése és mielőbbi önálló pályára állítása**. Itt a **kutatói függetlenség megteremtése** és a megfelelő infrastrukturális háttér biztosítása a legfontosabb. Ebben lehet szerepe a „core facilitások” kialakításának is. A Modern Városok program végrehajtása során lesznek olyan felszabaduló stratégiaileg jó helyzetű ingatlanok, melyek **induló fiatal csoportok inkubációs helyeiként** kijelölhetők. Elengedhetetlen továbbá, hogy az egyetem által megteremtett saját bevételekből mindenképpen kell dedikáltan, az éves költségvetésben előírt módon **költeni a tudományos teljesítmények megalapozására és elismerésére**. Ehhez mindenképpen szükség van a kancellár és a kancellária aktív együttműködésére. Meg kell találnunk azt a néhány fiatal kutatót, aki hosszabb távon egyéni európai uniós támogatást tud nyerni (ERC vagy Marie Curie grantot, esetleg H2020-as programot tud Pécsre hozni). Ideális esetben ők a saját rendszerünkön belül nőnek ki magukat, ugyanakkor nem kell elvetni az import lehetőségét sem. Más magyar egyetemekről is érkehetnek hozzánk, illetve külföldről is települhetnek haza olyan kollégák, akik lehetőséget látnak egy nagyívű pécsi karrier befutásában. Ezt segíthetné egy **egyetemi lakópark kialakítása**, amiben az idetelepülők kellemes körülmények között, hozzájuk hasonló helyzetben levő kollégák társaságában élhetnének addig, amíg megtalálják vagy megépítik álmaik pécsi otthonát.

Ösztönözni kell oktatóinkat és kutatóinkat a **MTA Doktora cím elnyerésére**, lehetőleg karrierjük korai fázisában. Jelenleg állnak rendelkezésre olyan források (pl. EFOP 3.6.1.) ami e célkitűzést anyagilag is alá tudják támasztani. Célul tűzöm ki, hogy az egyetemi tanári pályázati kiírásoknál a jelenleginél erőteljesebben érvényesüljön a tudományos minőség szempontja.

Kívánatos az is, hogy tehetségesnek mutakozó **fiatal oktatóink és kutatóink hosszabb (akár 2-3 éves) tanulmányutakat tegyenek külföldön**. Az így megszerzett tapasztalatok és kapcsolatok egész életükön át elkísérik a fiatal kollégákat. Pályafutásuk olyan lendületet kaphat, ami önálló kutatócsoport alapításhoz, **saját jogon megszerzett források egyetemünkre hozatalához** vezethet. Ehhez akár egy olyan feltételrendszer is megteremthető, hogy az a **tudományos otthonhoz jutást segítse egyetemünk** a meglévő ingatlanállomány nem kihasznált elemein keresztül (a Kancellária ingatlangazdálkodási csoportja ebben kiemelt szerepet kap majd). Jelenleg erre semmiféle mechanizmus nem létezik.

Újra fogom éleszteni az előző rektori működésem során megkezdett kísérletet arra, hogy **a legtehetségesebb egyetemi polgárokat informálisan összeismertessem egymással** (munkanevén ezt a kört az Ifjú Titánok Klubjának hívtam – hogy mennyire sikeres volt a kezdeményezés, azt mi sem mutatja jobban, hogy az akkor meghívott kollégák között alig van olyan, aki azóta ne lenne professzor Egyetemünkön. Szinte valamennyien vezetők vagy magasabb vezetők - tanszékvezetők, intézetigazgatók, dékán-helyettesek, dékánok, kutatóközpont-igazgató és akadémiai kutatócsoport vezetők).

A kutatási teljesítmény személyre szabott rendszeres értékelése a Foglalkoztatási Követelményrendszer egyik előírása. A karok többsége ezt időről időre el is végzi, ugyanakkor **standardizált teljesítményértékelési rendszert** csak két kar (a KTK és a TTK) üzemeltet. Ezt ki kell terjeszteni az egyetem többi karára is, mert ennek hiányában önértékelésünk félrecsúszhat, és nem nézünk szembe megfelelően az esetleges problémákkal. Ennek kapcsán jogosan merül fel ismét, hogy egyes karok jól teljesítenek a tudományban, míg mások esetében alig mérhető a produkció. Ez a diagnózis egy **kétsebességes, kétpólusú egyetem** képét vetíti elénk. Ez önmagában nem baj, azonban ezt a helyzetet okos belső szabályozással, alternatív karrierutak felvázolásával kezelni kell: a professzionális ágon tevékenykedők helyzetét más ösztönzőkkel kell segíteni, mint a magas akadémiai standardot elérőkét. Ez azért is fontos, mert **a helyi gazdaságnak a professzionális ág tevékenységére van elsősorban szüksége**, ezért ezek a képzések akkor sem ürülhetnek ki, ha nincs mögöttük mély tudományos tartalom. Ugyanakkor az **egyetem hazai és nemzetközi presztizsét mégiscsak a kiváló tudományos teljesítmény emeli**. Ennek meglétéről se mondhatunk le, mint ahogy ez a cél nem tűzhető ki „high-tech” csúcscsúcsok kialakítása nélkül. És ismét, erre az ágra más ösztönzők bevezetése szükséges. Koncentrált témákat könnyebb magasabb szinten finanszírozni, megfelelő PhD-hallgatói utánpótlással ellátni. Meggyőződésem, hogy belső tárgyalások eredményeképpen jó megoldást tudunk hozni erre a meglehetősen égető problémára. Fel kell készülnünk arra az időszakra, amikor a jelenlegi műszerek már amortizálódnak és a pótlásukra pályázati forrásból már nem lesz lehetőség. Prognózisom szerint ez a helyzet 2021/22-re el fog érkezni. Addig is törekedni kell arra, hogy **a műszerállományt maximálisan kihasználjuk**, és egyes eszközök ne álltukban amortizálódjanak el.

El kell gondolkodnunk azon is, hogy az egyetem kutatóit hosszabb távon kiszolgáló, a **gazdasággal történő együttműködés felületét szolgáló facilitásokat** hozzunk létre. Ezek elhelyezésének, tartalommal való megtöltésének kérdéseit a következő rektori ciklus alatt tisztázni kell, a terveket el kell készíteni és a forrásokért a legmagasabb szinteken kell lobbizni.

3. Gyógyítás és művészeti tevékenység

Kulcsszavak: nyitottság, közösségi szolgáltatás, magas színvonal

Egyetemünknek van két olyan specialitása, ami miatt a közfigyelem középpontjában állunk, Pécssett, Baranya megyében és a Dél-Dunántúli Régióban. Nevezetesen a **gyógyítási tevékenység** és a **művészeti megjelenés** a képző- és előadóművészetek különböző szinterein. Az alábbiakban összefoglalom a legfontosabb dilemmákat és megoldási lehetőségeket villantok fel pályázatomban.

3.1. Kórház vs. klinika

A jelenleg Pécssett működő egészségügyi rendszernek egy súlyos kettősséggel kell szembenéznie: meg kell birkóznia egy közkórházi funkcióval, és mint ilyen szervezetnek, **az OEP források optimális elköltésén** kell dolgoznia, másrésztől ugyanakkor egymillió ember csúcscellátását is biztosítani kell, mint egyetemi klinikának. A kitűzendő cél a források eredményes felhasználása mellett a **magas case-mix index** elérése, vagyis a legmagasabb szintű beavatkozások (életmentő és rekonstrukciós nagyműtétek, transzplantációk, komplikációk elhárítása) eredményes végrehajtása. A klinikum mindemellett oktatási tevékenységet végez és tudományt is „termel”; hiszen az embereken elvégzett vizsgálatokból levonható következtetések elsőrendű fontosságúak az orvostudomány számára. Mindemellett jelentős bevétel is elérhető a humán klinikai vizsgálatok során, melyeknek mind tudományos, mind kommerciális haszna lehet, valamint fontos színtere az orvosképzésnek is.

A felvázolt működések ugyanakkor súlyos ellentmondásokat hordoznak magukban. Ezek röviden a következők:

(i) A Klinikai Központ orvosainak nagy része közalkalmazotti jogviszony keretében dolgozik Egyetemünkön. A közalkalmazotti lét nem feltétlenül biztosítja számukra azt az életnívót, melynek elérését célul tűzték ki maguk elé. Jelentős részük **a klinikai orvosi működés mellett magánpraxist** is folytat. Ennek törvényi keretei adottak, helyi szabályai jelenleg még nincsenek teljesen kidolgozva. Elindult a gondolkodás abban a tekintetben, hogy a PTE keretein belül egy olyan gazdasági társaság jöjjön létre, ami lehetővé teszi a költségtérítéses betegellátást az egyetem falain belül, a mindenkori törvényi szabályozás szellemében. Ez a modell talán az eddiginél szélesebb körben teszi majd lehetővé többletjövedelem elérését, ugyanakkor nem oldja meg azt a feszülő érdekellentétet, ami a magánpraxissal már rendelkező kollégák és az egyetemi klinikák között fennáll. A magánbetegek egyes

vizsgálatainak klinikai keretek között történő végzése, a gyógyítás egyes folyamatainak ellátása, esetenként a soronkívüliség biztosítása mind olyan feszítő kérdések, amelyekkel szembe kell néznünk. A folyamat nem kellően szabályozott, a keretek nem tisztázottak, így aztán nem is átláthatók. A szabályozási deficit feloldása, **a tiszta viszonyok megteremtése az egyetemnek mindenképpen érdeke**. Ezzel talán csökkenthető lesz a Klinikai Központ vesztesége és javítható a közalkalmazotti munkavégzési morál.

(ii) A klinikum tudományos tevékenysége kulcskérdés a PTE egészének teljesítménye szempontjából. A klinikai munkatársakhoz köthető nemzetközi tudományos publikációk a PTE teljes kimenetének mintegy harmadát adják. Sok esetben magas impakt faktorú, nagy presztizsű közlemények születnek klinikus orvosok és munkatársaik tollából. Ennek a folyamatnak a további segítésére át kell tekinteni **az adminisztrációs leterheltséget**, és amennyire lehet, azt **csökkenteni kell**. Segíteni kívánok az úttörő jellegű, nemzetközileg is magasan jegyzett beavatkozások bevezetését, a klinikum versenyképességének növelését.

(iii) Hangsúlyos területként tekintek a humán klinikai vizsgálatokra is. Egyetemünkön hazai és nemzetközi összehasonlításban is alacsonynak számít az ebből elért bevételünk. Ennek okát meg kell vizsgálni, **kapcsolatunkat a gyógyszercégekkel meg kell erősíteni**, hogy ne csak vásárlók legyünk, hanem időnként mi is kapjunk megrendelést tőlük! Természetesen a szerződéses és pénzügyi háttér itt is megvizsgálandó, és ha szükséges megváltoztatandó. Mindenképpen ki kell építeni ezen vizsgálatok egységes egyetemi rendszerét.

3.2. Közkiszolgáló vs. magas művészet

Szerencsére gyakorlat Egyetemünkön, hogy a Művészeti Kar oktatói és hallgatói saját rendezvényeinken megjelennek előadóként. Feladatnak tekintem, hogy **fokozzam ezt a belső megjelenést** és tovább facilitáljam, hogy az egyetemi polgárok magánrendezvényeiken is megjelentethessék ezeket az értékeket. Egy **belső produceri iroda** felállítása nagyban segíthetné ezt a folyamatot (a Táncoló és a Zenélő Egyetem egy kicsit már így működik – ezt a modellt kell tovább gondolni és fejleszteni). További jó példa volt erre a 650. évforduló alkalmával megrendezett PTE Hangja rendezvény, ami az „amatőröknek” nyújtott lehetőséget tehetségük megmutatására. Nem elnyomva a város művészeti együtteseinek a tevékenységét, törekedni kell Pécs városának kulturális meghódítására, a város kulturáltságának fokozására, **a fiatal tehetségek mielőbbi megismertetésére**. A zene mellett a képzőművészet bevonása a belső egyetemi terek díszítésébe, sőt, az egyetemi polgárok otthonainak „feldobásába” szintén kívánatosnak látszik számomra. A város közterein és közintézményeiben is lehetne helyet találni a műalkotásoknak. Jelenleg probléma az alkotások tárolása, ugyanakkor egy ésszerű kölcsönzési rendszer mentén bemutatkozási lehetőséget (sőt esetleg bevételt) jelenthetne az oktatási folyamat eme „mellékterméke”. Mindezen tervek megvalósításában a Kancellária logisztikai részlege sokat segíthet az akadémiai vonalnak. **Ezen együttműködés formáit mihamarabb ki kell alakítani**.

Jobban be kell vonni a kollégákat és a hallgatókat az **egyetemi és városi rendezvények arculatának** tervezésébe, segíteni kell a **digitális művészeti irányzatok** meghonosodását Pécsen. Erre annál is inkább lehetőség van, mert egyetemünkön lassanként kialakul az a kör, ami a 3D informatikai hátterét és a 3D nyomtatás fizikai facilitásait érti és kezelni tudja.

Időszerű lenne, hogy országos és nemzetközi szinten is láthatóbbá váljék a pécsi művészeti képzés és az alkotó tevékenység. Oktatóink és hallgatóink munkáit a **jelenlegnél többször kellene megmértetni** a hazai és nemzetközi művészeti életben. Ki kell használni erre a hazai és nemzetközi egyetemközi kapcsolatainkat! Aki nem jelenik meg, az nincs (a tudományban ez a publish or perish elv – ennek van tehát leképeződése a művészeti életben is)! A kiállítói tevékenység fokozása mellett egyes **nemzetközi mesterkurzusok Pécsre hozatala** hasonló jó eséllyel szolgálja az ismertség fokozását.

4. Szervezet

Kulcsszavak: célszerűség, egyszerűség, átláthatóság, együttműködés

Ahol nem kötelező szabályzatok alkotása, ott a működést utasítások, ügyrendek és/vagy kézikönyvek segítségével szabályozzuk, **tehermentesítve ezzel a Szenátust** a szabályzatalkotás fáradtságos és hálátlan munkája alól. Az eddigieknél jobban kell tematizálni és előkészíteni a szenátusi üléseket, mert a szenátusi ügyrend az elmúlt időszakban gyakran sérült. Céлом a **feszes** és lehető **legszabályosabb szenátusi működés** és működtetés, felesleges napirendi pontok nélkül. Erőteljesen igénybe kívánom venni **a Dékánok Tanácsa véleményformáló szerepét, rendszeres és tematikus találkozók biztosításával**. Gondoskodom a szenátusi határozatok széleskörű nyilvánosságra hozataláról, mert a szabályzatok jelentős részét minden egyetemi polgárnak ismernie kell. A továbbiakban két részletben tárgyalom a teendőket: egyrészt az oktatási-kutatási szervezeti egységek lehetséges átalakítási irányait taglalom, másrészt a rektori apparátus és a Kancellária viszonyrendszerét kívánom áttekinteni.

4.1. Az oktatási-kutatási egységekre vonatkozó tervek

Az egyetemünk **kari szerkezete alapvetően stabil** – a 10 kar kevés kivételtől eltekintve jól definiálható tudományterületeken működik. Ugyanakkor szükséges a koordináció fokozása, a szinergiák jobb kihasználása, különösen azokon a területeken, ahol több kar is működtet képzéseket. A mai világ előnyben részesíti azokat a képzéseket, ahol a hallgatók több tudományterületről is kapnak információkat. Ezért annak elérése, hogy tisztán diszciplináris karok működjenek a PTE-n, a jelen helyzetben a belső és külső körülmények figyelembevételével csak nagy nehézségek árán lenne megvalósítható. Fenntartva a tantárgykonzolidációs erőfeszítések fontosságát én mégis azt gondolom, hogy **a belső verseny helyett az együttműködést** helyezném előtérbe. A jelenlegi problémakezelési formulák mindegyike a karok közötti szembenállást erősíti, miközben éppen ennek az

ellenkezőjére lenne szükség. Meg kell találni azokat a **karközi szervezeti megoldásokat**, amelyek ezt az együttműködési folyamatot segíteni tudják. Ehhez bizalmat kell építeni úgy, hogy nem köthetünk minőségi kompromisszumokat. Első lépcsőben közös doktori iskolák, esetleg karközi intézetek létesítése látszik viszonylag rövid időtávon kivitelezhetőnek. Ilyen szervezetek létrejöttét minden erőmmel támogatni fogom.

A létező karaink közül a **KPVK helyzetének stabilizálása**, jövőbeli profiljának kialakítása, az új profilhoz tartozó oktatógárdájának megerősítése nem tűr halasztást. Meg kell határozni e kar szerepét az egyetemen és a régió belül, ami különösen fontos a paksi együttműködés tekintetében is. Jelenlegi ismereteim szerint az alsófokú pedagógusképzés és a vidékfejlesztés azok a profilok, amelyek hosszabb távon is fenntarthatónak, védhetőnek tűnnek. Újabb kar alapítására jelenleg kevés esély látszik, talán a **fogorvosi terület** juthat el idáig a következő 3-5 évben.

Vezetői szinten tárgyaltuk a **„school” koncepciót**. Miután az előterjesztés számos részletet nem kellőképpen tisztázott, a továbblépés iránya e tekintetben legalábbis kérdéses. Ha egyetértés alakulna ki a további előrelépési irányt illetően, akkor a program akár meg is valósítható hosszabb távon. A koncepciót mindenképpen **szenátusi vitára** kell bocsátani. Ez és ehhez hasonló koncepciók megvitatása a Szenátus igazi feladata! A jelenlegi koncepció több gyengeséggel bír, és az már világosan látszik, hogy mit NEM szabad csinálni: (i) semmiképpen nem szabad újabb vezetési szinteket létrehozni és (ii) alapvetően azonos jogú és jogi státuszú szervezeti egységek létrehozása lehet csak indokolt, inekvalitás bevitelével a rendszerbe állandó vitákat generálna, ezért mindenképpen kerülendő. E tekintetben a mostani karok szerkezete sem teljesen egységes, hiszen az ÁJK alapvetően tanszéki struktúrában működik, a GyTK vegyes szerkezetű, míg a többi karunk alapvetően intézetekbe szerveződve végzi feladatait (az ÁOK-n a KK-ban és a BTK-n még mutatóba, kisebbségben, maradtak tanszékek). Első lépésben tehát áttekintendő, hogy milyen egységesítési lépések vezethetnek oda, hogy legalább a karokon belül szakmailag azonos súlyú, kompakt egységek jöjjenek létre. Minden esetben szem előtt kell tartani, hogy a **kritikus oktatói-kutatói tömeg** biztosított legyen az egységeken belül.

4.2. Rektori Hivatal – Kancellária feladatmegosztás

A jelenleg hatályos Felsőoktatási Törvény az adminisztrációs folyamatok felügyeletét és az adminisztrációs személyzet feletti munkáltatói jogokat a kancellárhoz rendeli. Az 1993-as Felsőoktatási Törvény bevezetése óta ez volt a legnagyobb törvényi változás, ami az egyetemek szervezeti felépítését érintette és **jelentős változtatást hozott a napi gyakorlatban** is. A kancellári rendszer bevezetése óta most már elegendő idő telt el, hogy ezen rendelkezés eredményeit és következményeit higgadtan értékeljük és néhány olyan napi működésre vonatkozó változást javasoljak, ami **a törvényi határokat tiszteletben tartja, de mégis segíti az olajozottabb munkavégzést** egyes területeken, és egyúttal megakadályozza

párhuzamosságok kialakulását a két apparátuson belül, ugyanakkor segítve az együttműködést.

A magam részéről e ponton három terület működését tartom áttekintendőnek: **a pályázatok, az innováció-menedzsment és a jogi háttérapparátus** feladatait.

A pályázatok figyelése, írása és kezelése jelenleg a Kancellária Pályázatmenedzsment és Innovációs Igazgatóságának (PMII) hatásköre. A pályázatfigyelés és a megnyert pályázatok kezelése tekintetében ez teljesen elfogadható, megjegyezve, hogy a pályázatokhoz kapcsolódó közbeszerzés gyorsasága finoman szólva is hagy kívánnivalókat maga után. Azonban a pályázatírás-projektgenerálás tekintetében mindenképpen kívánatos lenne **a folyamat kezdeti fázisát közvetlenül rektori/tudományos rektor-helyettesi irányítás alá vonni**. A kancellár a törvény értelmében természetesen továbbra is munkáltatója, de a közvetlen irányítás, **a napi feladataik** meghatározása a közösen történik. Ennek indoka, hogy a Pályázati Bizottság döntései után sokszor rendkívül **rövid határidővel kell szakmai jellegű anyagokat** elkészíteni, és a szakmai háttérrel pedig az akadémiai szféra biztosítja. A rektori apparátus közvetlenebb információkkal rendelkezik az oktató-kutató kollégák szakterületéről és kompetenciáiról, mint a PMII munkatársai. Nem is elvárható a PMII-n dolgozó kollégáktól, hogy átlássák a bonyolult szakmai kérdéseket számukra idegen területeken. A szakmai anyagok pályázattá formálása persze ismét a PMII munkatársainak a dolga. A pályázatírási folyamat ily módon történő két részre bontása nem sérti a törvény betűjét, ugyanakkor jól szolgálná a napi munkavégzést, a külső források minél eredményesebb megszerzését. E területen tehát **a magasabb szintű működési integráltság** elérését tűzöm ki célul.

Az innováció-menedzsment kérdésköre, ha lehet, akkor még bonyolultabb, mint a pályázatírás, hiszen itt már nemcsak szakmai, de pénzügyi kérdések is felmerülnek mind az innovátor, mind az egyetem oldaláról. Megvizsgálandó, hogy a Kancellária állományából kiket lehetne mozgósítani a tudományos rektor-helyettes és az Innovációs Bizottság segítségével ezekben az ügyekben, különös tekintettel arra, hogy a **találmányok egy részének hasznosítására** várhatóan (reményeim szerint) **egyetemi cégek** (és/vagy spin-offok és start-upok) jönnek létre! Így el lehetne kerülni párhuzamosságok kialakulását a szervezetben, ugyanakkor az innovációk értékesülését ez a megoldás maximálisan tudná segíteni.

Hasonlóan látom a jogi szolgáltatások helyzetét. Sok esetben éppen a tanulmányi ügyekben és a külső szerződések megkötésekor érződik a jogi támogatás lassúsága a rektori apparátusban és a karokon. Amellett, hogy támogatnom egyszerűsített **blankettaszerződések körének bővítését**, az egyedi figyelmet igénylő ügyeket az eddigieknél gyorsabban kell kezelnünk. Külső, különösen gazdasági, partnereink elriadhatnak a folyamataink lassúsága miatt, ezért kezdeményezem majd egy **jogi támogató törzskar** létrehozását, ami szükséghelyzetben a rektor és kérésre a dékánok legsürgősebb jogi háttérmunkáinak elvégzését előnyben fogja részesíteni.

4.3. Karok – kancellári apparátus viszony

Hasonló megfontolásból, mint a fenti fejezetben, **a napi működés meggyorsítása** érdekében a karok és Műszaki és Szolgáltatási Igazgatóság (MSZI) között a jelenleginél közvetlenebb munkakapcsolat kialakítására lenne szükség. Jelenleg a legtöbb oktatási telephelyen alig van műszaki gárda. Minden hibaelhárítási folyamat a Műszaki Főosztály utasítására indul, és sokszor már csak olyankor ér el a végekre, mikor jelentős károk keletkeztek. Ráadásul a központi hibaelhárítók helyismerettel gyakran nem rendelkeznek, így mindenképpen szükség van helyi szakemberek segítségére. Javaslom tehát a **gondnokságok szakmunkásokkal történő megerősítését**, és azt, hogy az adott telephelyeken működő **karok vezetői utasítási jogot kapjanak a gondnoksági személyzet felett**, természetesen az általuk kiadott utasításokról egyidejűleg értesítve a MSZI vezetőjét. Ezt elsősorban a haváriahelyzetek kezelése során lenne szükséges bevezetni, mert minden óra késlekedés akár millió forintokba is kerülhet az egyetemnek! Végig kell ismételtlen gondolni a kialakult folyamatok ismeretében és az eddigi tapasztalatok birtokában, hogy mely feladatok központosíthatók célszerűen és melyeket kell decentralizált formában végezni.

5. Harmadik misszió

Kulcsszavak: regionális nyitottság, gazdaságorientáltság, integrátori szerepkör

A mai világban elváratik az egyetemektől, hogy ne zárkózzanak elefántcsont-toronyba, tevékenységük **segítse a helyi és regionális gazdaságfejlesztési törekvéseket**. Még mielőtt ezekről írnék, szeretném kiemelni, hogy megkerülhetetlen felelősségünk van a tudományos ismeretterjesztés biztosításában. Mind intézményes, mind szabad keretek között mindenképpen folytatni kell azt a tevékenységet, amit a „Nyitott egyetem” és az „Egészségakadémia” programokkal az elmúlt időszakban végeztünk. Úgy látom, hogy ki kell lépünk Pécs város keretei közül ezzel a tevékenységünkkel, mert a jó ismeretterjesztő előadásokra van igény! Magam is tartottam ilyeneket a közelmúltban (Szekszárd, Baja, Kaposvár, sőt a határokon túl is – Kolozsvár, Marosvásárhely, Csíkszereda) meglehetősen jó visszhanggal. A pécsi rendezvényeken kiválasztott előadások képezhetik annak az alapját, hogy ilyen programokat kiajánljunk a tágabb környezetünknek, megszólítva potenciális hallgatóinkat és azok, szüleit, nagyszüleit. Ez a tevékenység **nemcsak misszió, hanem egyúttal marketing** is! Ettől a tevékenységtől közvetlen bevétel természetesen nem várható, de áttételes haszon mindenképpen remélhető.

Ugyanakkor az egyetemünk magas színvonalú működtetéséhez pénz is kell, sok pénz. Miután előrevetíthető, hogy a 2020 utáni EU-költségvetési időszakban a jelenleg elérhető pályázati források jelentősen csökkenni fognak, ezen források kiesését csak a gazdaság szereplőivel való erősebb interakció, közös tevékenység tudja pótolni. Röviden számba veszem, hogy mely területeken látok esélyt egyetemünk részvételére a regionális gazdaságfejlesztésben. Előrebocsátom, hogy **támogatni kívánom Kancellár Úr azon törekvését, ami egyetemi gazdasági társaságok megalapítását** tűzi ki célul. Ezek nélkül nem képzelhető el az intenzív közreműködés a gazdaságfejlesztési folyamatokban. Az egyetemnek intenzívebben kell részt

vennie a **térségi integrációs folyamatban**. Sok kis vállalkozás van a környezetünkben, ami szeretne együttműködni velünk, mint egy nagy szervezettel. Ennek az igénynek eleget kell tenni, sőt az élére kell állni, akár olyan módon is, hogy egyes esetekben projektcégeket hozunk létre, amelyeket egy megfelelő inkubációs periódus után elengedünk, úgy, hogy a befektetett tőkét és annak hozadékait megkapjuk (royalty, franchise-díj vagy valami hasonló folyamatosan befolyó bevétel formájában). Kitörési pontot látok továbbá **jóléti és egészségügyi szolgáltatások üzemeltetésének** lehetőségében, **kulturális és sportszervezetek tevékenységének üzleti alapú támogatásában**, céges formában történő végzésében. További erőfeszítéseket kell tenni a **helyi kerámiaipar segítésére, a Zsolnay-gyár nemes hagyományainak megtartása** és innovatív fejlesztése érdekében. Ma is végzünk ilyen típusú tevékenységeket, de az egyetem néha nehézkes és lassú keretei között. Fel kell vennünk a reálgazdaság fordulatszámát és megfelelő gyorsasággal kell reagálnunk környezetünk valós igényeire.

Van azonban három olyan tevékenység, amelyek akár hosszú távon is képezhetik jelentős egyetemi bevételek forrását. Ezekről egy kissé részletesebben is ismertetem elképzeléseimet, abban a sorrendben, amiben a megvalósítás megkezdését reálisnak látom.

(i) **Innovatív és intelligens vidékfejlesztési megoldások**, elsősorban a **szőlészet-borászat** és a másodlagos mezőgazdasági haszonvételek tekintetében

Egyetemünk 2008-ban kapta meg az addig állami kezelésben lévő pécsi Szőlészeti és Borászati Kutatóintézetet. Hála a folyamatos rektori és kancellári erőfeszítéseknek, az intézet jelenleg is –veszteségesen ugyan – de működik. Úgy látszik azonban, hogy működése némi átszervezéssel nyereségessé tehető. Hasonló megfontolással és management háttérrel a régió olyan családi gazdaságai, amelyek **munkaintenzív kisüzemi mezőgazdasági termelést** folytatnak, véleményem szerint **jelentősen megsegíthetők**, ha az egyetem vállal számukra integrátori tevékenységet, tanácsadást és technológiai fejlesztést. A nagyüzemi mezőgazdaság az elmúlt években elindult az intelligens megoldások széleskörű alkalmazása irányába, a kisüzemek – érthető okokból – ezt nem tudták lekövetni. Egyetemünkön megvan a szellemi kapacitás arra, hogy ezt a folyamatot jelentős innovációkkal segítse, az **informatika és a smart technológiák alkalmazása és fejlesztése** területén. A potenciális tevékenységi körök közé tartozik a gyógynövények termesztése, méhészet, kisüzemi zöldség- és gyümölcskertészet, vadászat és halászat. Mint a felsorolásból is látható, ezen tevékenységek minimálisan 6 karunk számára jelenthetnek kapcsolódási pontot a helyi gazdaság fejlesztéséhez.

(ii) A **régió hagyományaira alapozó**, de a hagyományos kitermelési módoktól elszakadó, **„high-tech” ásványkincs-nyerési** eljárások fejlesztésébe való bekapcsolódás

Pécs gazdaságának egyik fő támasza 200 éven keresztül a bányászat volt. A 1980-as és '90-es években a bányákat fokozatosan bezárták, mert termelésük gazdaságtalanná vált. Az energiaárak jelentős növekedése okán mintegy 10 éve azonban újraéledtek a bányászattal kapcsolatos remények, amikor mind az urán-, mind a szénvagyon tekintetében potenciális befektetők jelentkeztek hasznosításra. Komló város polgármestere és a helyi szénbányászati klaszter segített abban, hogy néhány felszíni művelésű bányát újranyissanak. Ezek bár működnek, azt az áttörést nem hozták meg, ami a környező, korábban jellemzően

bányászattal foglalkozó települések revitalizációja tekintetében érdemi eredményt hozott volna. A termelési érték növelésére alternatív bányászati művelési módokra és/vagy alternatív felhasználásra van szükség. Ezek kutatása és a hasznosítási projekt elindítása a következő 10 év feladata. A **Mecsekben található szénkészlet gazdaságos hasznosítási technológiák kialakítása esetén további 100-200 évre biztosíthatja a régió fejlődésének egyik alapját.** Ennek érdekében elsősorban a környezetkímélő, „smart” technológiák bevetésének és a magas hozzáadott értékű termékek létrehozásának kell homloktérbe kerülnie. A mai világban csakis célzott feltárás, célzott felszínre hozatal, célzott, hulladékok nélküli feldolgozás lehet csak a cél. A két kulcsszó a gazdaságosság és a környezettudatosság. Bár sok a pesszimista hang ezen törekvések tekintetében, magam mégis azt gondolom, hogy nem mondhatunk le a régió kincseinek a kiaknázásáról. A szén elemi formában történő hasznosítása (nem elégetése!) az **elektronikai ipar és a nanotechnológia** számára jelenthet értékes alapanyagot. A széntelepek nemcsak szenet tartalmaznak, hanem **ritkafémeket is, amiket az elektronikai ipar** nagyon keres. Megfelelő további kezelés mellett a meddő pedig talajjavítóként hasznosulhat. Mint ebből a leírásból is látható, a feladat komplex, ugyanakkor megoldása nem lehetetlen. A projekt az első időben biztosan (legalább munkaerő-) befektetést igényel, de közép- és hosszú távon jelentős hasznot ígér! Minden aspektust figyelembe véve akár 7-8 karunk és érintett lehet ezekben a fejlesztésekben.

(iii) „**Európa Floridája**” projekt – az idős- és szépkorúak szervezett és menedzselt egészségügyi és gondozói ellátási modelljének kialakítása, létrehozása

Európa több jelentős problémával küzd napjainkban, de azt hiszem nem tévedek, ha azt írom, hogy az a két probléma, ami ezen projekt alapötletét adja, mindenképp bent van az 5 legfontosabb között jelenleg. Az egyik **az európai társadalmak elöregedése**, a másik pedig a **bevándorlás**. Az öregedésből következik, hogy szervezett és tervezett gondozásra és egészségügyre van szükség, míg az utóbbi motivációja lehet annak, hogy Dél-Dunántúl legyen az egyik olyan hely, ahol ezt megszervezzük. Joggal kérdezhetik, miért pont Dél-Dunántúl? A válasz több összetevős, a legfontosabb pontokat alább ismertetem:

- **Magyarország biztonságos**, ezen belül a régióink is kiemelten az,
- a Dél-Dunántúl **éghajlati adottságai** kiválóak,
- **a környezet nem szennyezett**, ipari tevékenységgel kevésbé terhelt,
- rengeteg **alacsony költségű program** szervezhető a közelben,
- sok olyan kézműves **helyi termék** áll rendelkezésre (bor, élelmiszerek, agyag-és porcelánárúk stb.), ami érdeklődésre tarthat számot az ide érkezők körében
- **magas színvonalú a kulturális élet**,
- a lakosság jelentős része **beszél idegen nyelven**,
- van **magasan kvalifikált egészségügyi személyzet**,
- vannak olyan **ingatlanok, melyek mobilizálhatók** erre a célra, akár a Balaton, a Duna vagy a Dráva partján is.

A fent felsoroltak mellett itt van az egyetemünk szervező ereje! Ami jelenleg hiányzik, és megteremtendő, az röviden összefoglalható: (i) egy jól működő regionális repülőtér és (ii) befektető(k), aki(k) lehetőséget látnak ebben a projektben. Ezeket meg kell találni, meg kell

győzni és a projektbe be kell vonni. Időhorizontját tekintve ez akár egy 20 éves futamidő is lehet, de **az alapokat MOST kell lerakni**, mielőtt mások is megérik a lehetőséget ebben. Minimálisan számolva 4-5 karunk intenzív részvételére lenne lehetőség ezekben az aktivitásokban. Gazdasági haszna milliárdokban lenne mérhető és jelentős munkahelyteremtő és népesség-megtartó hatása is lenne.

6. Külkapcsolatok

Kulcsszavak: költség-hatékonyság, ésszerűség, koordináció

A külkapcsolatok tekintetében a **koncentrikus építkezés** elvét fogom szem előtt tartani. Értem ez alatt, hogy a közvetlen környezetbe történő maximális illeszkedést tekintem elsődlegesnek, s bár fontosak a külföldi kapcsolatok is, azok nem rendelhetők alá a helyi kapcsolatrendszernek. Ennek értelmében prioritást élvez majd a felhőtlen viszony kialakítása a minden olyan városi és megyei vezetéssel, ahol a PTE szervezeti egységei működnek.

Egyetemünk, mint a régió meghatározó szervezete, folyamatos sajtónyilvánosságot élvez. A **sajtót hírekkel, információkkal transzparensen, folyamatosan ki kell szolgálnunk** és ki kell használni marketing tevékenységünk egyik színtereként.

Szükségesnek látom **rendszeres konzultáció szervezését** azon **városok és megyék vezetésével**, hogy reálisan felmérjük a jelenleginél szélesebb körű képzési potenciál kihelyezésének igényét vagy speciális képzési igény átmeneti vagy tartós megjelenését. A kéréseket lehetőségeink szerint folyamatosan teljesítjük, a felvetésekre rugalmasan, összegytemi érdekeket is szem előtt tartva reagálunk. Mindenképpen ki kell tűznünk olyan célokat is, amelyek **a XXI. század második felének és a XXII. századnak szólnak**, mert csak így tudunk távlatos elképzeléseket megfogalmazni. Ez pedig nem megy a város és a megye vezetőivel való konzultáció nélkül. A kulturális-szellemi értékek őrzésére az egyházakkal kell szövetkeznünk, kiemelten a Pécsi Püspökséggel, a kölcsönös tisztelet és a kölcsönös előnyök kihasználása szellemében.

Országos kapcsolatainkban törekednünk kell **gyenge lobbyerőnk javítására**. Jobbítani kell formális és informális kapcsolatainkat a főhatósággal. Erősíteni kell képviselőtünket a MAB-ban és a MTA különböző testületeiben. Létre kell hozni a **PTE-ért lobbizó nagy tekintélyű személyek körét**. Felmerül a **Társadalmi Szenátus újraélesztése**, ami éppen ezt a tevékenységet segíthetné a leghatékonyabban. Jelentős pozícióba került volt hallgatóinkat folyamatosan tájékoztatni kell törekvéseinkről, be kell vonni őket személyes kapcsolattartás útján kutatási és fejlesztési források felkutatásába és elnyerésébe.

A **nemzetközi szintén** kapcsolatainkat 3-5 éves periódusonként értékelni kell, a prosperáló együttműködésekhez forrásokat kell rendelni, az elhalványuló, érdektelen együttműködések szabályozó keretszerződéseit nem kell meghosszabbítani. E tevékenységünknek alapvetően ismertségünk növelését és hallgatótoborzási céljainkat kell kiszolgálnia. Elsősorban a közelmúltban kijelölt **stratégiai partnerekkel** és az **olyan egyetemekkel** kell rendszeres együttműködést folytatni, amelyek **Pécs testvérvárosaiban** működnek. Ez a rendszer igényli a **PTE és Pécs városa külügyi stratégiájának**

összehangolását. Az összegyűjtési együttműködési megállapodásokon túlmenően **szabad kezet kell adni a karoknak** további együttműködési megállapodások kötésére, de anyagilag is érdekeltté kell tenni őket abban, hogy saját partnereiket elsősorban a stratégiai partnerek közül válasszák.

Egyetemünk jelenleg is részt vállal a **Kárpát-medencei oktatási tér** kialakításában. Nem szabad elfelejtenünk ugyanakkor, hogy mi földrajzilag messze fekszünk a nagy tömbben élő külföldi magyaroktól. Megjelenésünk akkor indokolt, ha a közelebbi felsőoktatási központok nem tudják kapacitásukkal ellátni az ottani feladatokat, vagy olyan **hiánypótló képzéseket** tudunk eljuttatni honfitársainkhoz, melyekre mások nem képesek, vagy kapacitásuk ezt nem teszi lehetővé. Támogatni kívánom a Diaszpóra Projektet, mert a távoli, de magyar kötődésű szervezetek hallgatókat és forrásokat közvetíthetnek felénk.

Az **Európai Unió** nagyban **meghatározza külkapcsolataink** kereteit. Feltétlenül folytatnunk és bővítenünk kell a rendkívül sikeresen futó **ERASMUS** és **CEEPUS** programokat. Ugyancsak fontos a Horizon 2020-ba való minél intenzívebb bekapcsolódás. Nem szabad azonban elfeledkezni az **Oroszország** és **Kína** egyetemeivel és kutatóintézeteivel folytatandó együttműködésről, ami elsősorban az **innováció** területén vehet a közeljövőben nagy lendületet. Az **Európán kívüli** kapcsolatainkat a „like with the like” (**hasonló a hasonlóval**) elvnek kell vezérelnie. A fejlett országok (elsősorban az **USA**) egyetemein kívül érdemes a hozzánk relatíve közel fekvő, korábban **magas kultúrával bíró vagy jelenleg jól prosperáló ázsiai és afrikai országok** (pl. Japán, Korea, India, Kína, Törökország, Indonézia, Egyiptom, Nigéria, Ghana) egyetemeivel keresni a kapcsolatot. Óriási a kereslet a jól képzett szakemberek iránt a demográfiai robbanás fázisában levő országokban. A felsorolt országok demográfiája, gazdasági potenciálja olyan felsőoktatási keresletet generál, amit nem mindegyik állam tud saját keretein belül kielégíteni (pl. Indonéziában 80 millió embert kell kiképezni legalább az alapidiplomás szintig a következő 20 évben – és erre biztosan nincs meg a helyi kapacitás). Ez egy olyan piaci rés, aminek kiaknázására számos programot kell szervezni, a kínáló lehetőséget idejekorán megragadni.

Az egyetemünk által szervezett kapcsolatokon kívül ki kell használnunk a **Stipendium Hungaricum program** nyújtotta lehetőségeket, és a program keretében itt képzett, hazatérő hallgatókat a PTE helyi nagyköveteivé kell tennünk, akik ismét csak segíthetik nemzetközi beiskolázási törekvéseinket.

Összefoglalás

Rektori programom legfontosabb elemei tehát a következők:

- 1. Beiskolázási tevékenységünk során figyelembe vesszük a régió gazdasága által igényelt felsőfokú szakemberek iránti munkaerő-piaci igényeket.*
- 2. Újból 20 ezer fölé növeljük a magyar hallgatók számát és 5000 főre emeljük a külföldi hallgatói létszámot. Ki kell használnunk a Stipendium Hungaricum program nyújtotta lehetőségeket ismertségünk és elismertségünk javítására.*
- 3. Figyelünk a felsőoktatási stratégiában kiemelt ágazatok fokozott támogatására, a beiskolázás és a rendszerben maradás esélyeinek javítására.*
- 4. Az Oktatói Munka Hallgatói Véleményezésének (OMHV) kiemelt jelentőséget tulajdonítok, az OMHV-t beépítjük az egész egyetemre kiterjedő közalkalmazotti teljesítmény-értékelési rendszerbe.*
- 5. Megvalósítjuk jelentős tudományos eredményink hatékony disszeminálását, növelve ezzel egyetemünk hazai és nemzetközi presztizsét.*
- 6. Növelni kell a kritikus tömeget elérő kutatócsoportok számát és létszámát, tovább kell vinni az egyetemünkön az utóbbi két évben megindult Kiválósági Centrum kezdeményezést.*
- 7. Ösztönözni kell oktatóinkat és kutatóinkat a MTA Doktora cím elnyerésére, lehetőleg karrierjük korai fázisában. Kívánatos a tehetséges fiatal oktatóink és kutatóink hosszabb külföldi tanulmányutjainak rendszerszerű támogatása.*
- 8. Az egyetem hazai és nemzetközi presztizsét a kiváló tudományos teljesítmény emeli. Ennek háttéréként „high-tech” csúcscsúcsfacilitások kialakítása szükséges, melyek az egyetem polgárai számára elérhetőek.*
- 9. A PTE két oktatáson és kutatáson túlmutató közösségi szolgáltatása, a gyógyítási tevékenység és a művészeti megjelenés színvonala és presztizse fenntartandó, fokozandó.*
- 10. Feszés és szabályosabb szenátusi működés, a Dékánok Tanácsa véleményformáló szerepével, rendszeres és tematikus találkozók biztosításával.*
- 11. Támogatni kívánom egyetemi gazdasági társaságok megalapítását és működtetését. Intenzíven kívánok közreműködni a helyi és regionális gazdaságfejlesztési folyamatokban, a térségi integrációban.*
- 12. A törvényi határokat tiszteletben tartva az olajozottabb munkavégzés érdekében a rektori és a kancellári apparátus munkáját össze kell hangolni, párhuzamosságok kialakulását meg kell akadályozni, fokozni kell a folyamatok integráltságának mértékét.*
- 13. Rendszeres konzultációt fogok folytatni a vonzáskörzetünkben található városok és megyék vezetésével, hogy reálisan felmérjük a jelenleginél szélesebb körű képzési potenciál kihelyezésének igényét vagy speciális képzési igény átmeneti vagy tartós megjelenését.*

14. PTE és Pécs városa külügyi stratégiájának összehangolása mellett szabad kezet kell adni a karoknak további olyan együttműködési megállapodások kötésére, mely segíti oktatási és kutatási misszióink megvalósítását.

Zárszó

A XX. század végére 80 évi hanyattatás és egyenetlen fejlődés (időnként visszafejlődés) után az integráció kapcsán létrejött nagyegyetem, a PTE, a XXI. század elejére a szó eredeti értelmében vett, klasszikus humboldti egyetemmé vált. Pont addigra, mire a világban bekövetkezett változások és az európai integráció kiteljesedése miatt az oktatás- és kutatópolitika egy más, modernebb szerkezetű felsőoktatást preferál és követel. **Feladatombnak tekintem, hogy a PTE-t a XXI. századi fejlődés pályájára segítsem, annak kezdeti lépéseit - a klasszikus egyetem erősségeit és előnyeit megtartva – katalizáljam.** Legfőbb célom, hogy Mahatma Gandhi szavaival élve „.....mindig tartsuk szem előtt, hogy amit tenni akarunk, hasznukra van-e az embereknek.....”.

Dr. Gábrriel Róbert egyetemi tanár
a MTA doktora

Pécs, 2018. október 30.

Tudományos önéletrajz

Név: Gábrriel Róbert

Oktatóin azonosító: 72134160365

Személyi adatok: *Született:* 1961. július 2. Mosonmagyaróvár
Családi állapot: nős, két gyermek apja

Egyetemi tanulmányok, tudományos fokozatok, címek:

Diploma: JATE, Szeged, 1985.

Dr.Univ: JATE, Szeged, 1989.

C.Sc.: MTA, Budapest, 1995.

Dr. Habil.: JPTE, Pécs, 1999.

DSc.: MTA, Budapest, 2001.

Munkahelyi cím: Pécsi Tudományegyetem Kísérletes Állattani és Neurobiológiai Tanszék,
PÉCS,
H- 7624, Ifjúság u. 6.

Jelenlegi beosztás: tanszékvezető egyetemi tanár, doktori iskola vezető, dékán

Korábbi beosztások és munkahelyek:

2000- tanszékvezető egyetemi tanár, intézetigazgató (2000-2004)
Általános majd Kísérletes Állattani és Neurobiológiai Tanszék

2007 – 2010 rektor, Pécsi Tudományegyetem

2001- 2007 majd **2013-jelenleg** dékán, PTE Természettudományi Kar

1993-95 egyetemi adjunktus majd **1995-1999** egyetemi docens
Janus Pannonius Tudományegyetem, Állattani majd Általános Állattani

és

Neurobiológiai Tanszék, Pécs

1985-1990 egyetemi tanarsegéd majd **1990-1993** egyetemi
adjunktus,
József Attila Tudományegyetem, Szeged

Tudományos teljesítmény főbb paramétereit: 1 könyv, 6 könyvfejezet vagy jegyzet-részlet,
több mint 110 nemzetközi közlemény. Összesített hatástényező: 275,
független

citációk: 1499, h-index: 28 (a Google Scholar szerint).

Témavezetés: Posztdoktori: Víggh József (1999-2001), Bánvölgyi Tamás (2001-2004), Dénes
Viktória

(2004-2009), Atlasz Tamás (2009-2010), Szabadfi Krisztina
(2010-2014), Szalontain Bálint (2014-2015), Kovács-Valasek
Andrea (2015-jelenleg)

PhD: Pollák Edit (fokozat 1999), Völgyi Béla (fokozat 1999), Buzás Péter (1994-
1996,

külföldön védett 1999), Rábl Katalin (fokozat 2003), Dénes Viktória (fokozat
2004), Babai Norbert (fokozat 2008), Atlasz Tamás (fokozat 2009), Szabadfi
Krisztina (fokozat

2010), Orsi Gergely (fokozat 2012), Schäffer Dávid (fokozat 2012), Lakk
Mónika (fokozat 2015), Nyisztor Zsolt (2012-jelenleg)

Diplomamunka: témavezetőként 16 fő, belső konzulensként 21 fő

Jelentősebb külföldi tanulmányutak:

1990. április-június: Department of Histology and Microscopic Anatomy, University of Antwerp, Belgium

1990. július - 1992. augusztus: Department of Anatomy and Histology, Flinders University of South Australia, Ausztrália

1994. január - április és 1997. augusztus - 1999. július: Department of Ophthalmology, New York University, Medical Center, USA

2013. augusztus – 2014. január: Department of Biomedical Sciences, Faculty of Pharmacy and Allied Health Sciences, University of Montana, Missoula, Montana, USA

Szemináriumi és konferencia előadás meghívások:

MTA Állattani Osztály, Budapest

Friedrich Schiller Egyetem, Jéna, Németország

Flinders Egyetem, Adelaide, Ausztrália

Melbourne-i Egyetem, Melbourne, Ausztrália

Eberhard Karls Egyetem, Tübingen, Németország

Salzburgi Egyetem, Salzburg, Ausztria

MTA Pécsi Bizottsága, Pécs

Központi Orvostudományi Kutatóintézet, Budapest

Debreceni Egyetem, Debrecen

Coimbrai Egyetem, Portugália

Nebraskai Egyetem, Omaha, NEB, USA

Californiai Egyetem, San Francisco, CAL, USA

Coimbrai Egyetem, Portugália (ERASMUS oktatás+szeminárium)

2nd BIT Neurotalk Conference, Dalian, Kína (szekció előadás)

Egyesült Arab Emírátsok Egyeteme, Al-Ain (EAE)

BPS Focused Meeting on Neuropeptides, London, GB (szekció előadás)

University of Montana, Missoula, USA

Szakértői tevékenység: FENS Travel Grants Committee, 2014-jelenleg

Európai Parlament Kulturális Bizottsága, 2010

Magyar Rektori Konferencia Finanszírozási Bizottsága, 2009/2010

...MRK Természettudományi Bizottság elnök (2017-)

Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal, 2006-2008

...OTKA (zsűritag 2 ciklusban majd zsűrielnök 2011-2015) majd NKFIH

(bíráló)

...Austrian Science Foundation

Szerkesztői tevékenység: *Guest Editor* a Microscopy Research and Technique c. folyóiratnál, 2000-ben

Szerekesztő bizottsági tag: TheScientificWorldJournal, Neurobiológia, 2011-2017

Acta Biologica Hungarica 2014-
Current Neurobiology 2016-

Közlemények referálása: Acta Biol. Hung., Anatomical Records, BMC Ophthalmology, Brain Research, Brain Res. Bulletin, Brain Structure Function, Cell. Mol. Neurobiol., Current Neuropharmacology, Cytometry, Endocrine, Eur. J. Neuroscience, Exp. Eye Research, Front. Neuroanat., Invest. Ophthalmol. Vis. Sci., Int. J. Dev. Neurosci., J. Comp. Neurol., J Diabetes Res., J. Neurochem., J. Ophthalmol., Microscopy Res. Technique, Neurochemical Research, Neuroscience, Neuroscience Letters, Ophthalmic Research, Peptides, Pharmacological Research, Plos One, Regulatory Peptides, Szemészet, Therapeutic Advances in Endocrinology and Metabolism; The ScientificWorld Journal (Anatomy), Veterinary Medicine, Vision Research c. folyóiratok számára

Disszertációk, pályázatok bírálata:

PhD, Habil.: Semmelweis Egyetem, Eötvös Lóránt Tudományegyetem, Pécsi Tudományegyetem,
Szegedi Tudományegyetem

MTA Doktora: 3 habitusvizsga, 3 bírálat, 10 bizottsági tagság

Tudományos pályázatok: Austruan Science Foundation

OTKA: rendszeres pályázat, részjelentés és zárójelentés bírálat, 2005-2008: szakmai bizottsági tag,

idegtudományi szakmai zsűrielnök (2011-2015)

SzTE Habilitációs Tanács külső tag (2014-jelenleg)

Szimpóziumszervezések:

MITT **2000**, Balatonfüred: Cirkadian ritmus

FAMÉ **2011** Pécs: Photoreceptors and beyond...

IBRO-MITT **2012** Szeged: Retinal degeneration and rescue

FENS RM **2017** Pécs Retinal neurochemistry and information

processing

Társasági tagságok és cezetői megbízások: Magyar Idegtudományi Társaság tag (1994-jelenleg)

Federation of European Neuroscience Societies (FENS) tag (1994-jelenleg)

Társasági tagságok és tisztségek:

Association for Research and Vision in Ophthalmology (1998-2001)

European Neuroscience Association – FENS (1994-től)

Magyar Mikroszkópos Társaság (2003 - 2006)

Magyar Idegtudományi Társaság (1994-től; vezetőségi tag, 2005- 2009 és 2013-)

MTA köztestülete (2004. óta a Neurobiológiai Bizottság választott tagja;

2013- nem akadémikus közgyűlési képviselő)

Európai Tudományos és Művészeti Akadémia, 2008-tól, választott tag

Magyer Life Long Learning Egyesület, elnök 2010-2011

International Brain Research Organization (IBRO) tag (1988-jelenleg)

IBRO Central and Eastern European Regional (CEER) majd

PanEuropean (PER) Committee 2011-jelenleg, elnök (2017-)

FENS Committee on Higher Education and Training (2015-jelenleg)

Magyar Innovációs szövetség - Választmányi tag 2011-15l

Nyertes pályázatok: European Science Foundation 3 hónapos ösztöndíj, Antwerpen, 1990
European Neuroscience Association konferenciai részvételi ösztöndíj,
Madrid, 1993

1994 Human Frontier Science Program Organization ösztöndíj, New York
Bolyai János Kutatói Ösztöndíj 2000-03
OTKA F 16040, 1995-98; T 34160, 2001-04 ; K 61766, 2006-2010;
K 100144, 2012-15
MTA-PTE Adapatáció-biológiai Kutatócsoport 2003-2006
Fulbright Kutatói Ösztöndíj, 5 hónap, 2013

Díjak, kitüntetések: Magyar Elektronmikroszkópos Díj, 2004
Baranya megyei Príma Díj, 2009
Dízdoktor, Izsevszki Állami Műszaki Egyetem, 2010
A Pécsi TTK-ért Emlékplakett, 2012

Pécs, 2017. október 31.

Gábrriel Róbert

Fontosabb Közlemények Jegyzéke (teljes lista az MTMT-ben látható)

1. Halasy, K., Benedeczky, I., Fekete, É., Tóth, L., Gábrriel, R. (1988) Enteric neuromuscular junctions: comparison of ultrastructural features in different phylogenetic groups. **Neuroscience** 25, 147-162.
2. Gábrriel, R., Eckert, M. (1989) GABA-like immunoreactivity in myenteric plexus of frog stomach. **Histochemistry** 91, 523-525.
3. Fekete, É., Gábrriel, R. (1989) Light and electron microscopic localization of GABA-like immunoreactivity in chicken midgut myenteric plexus. **Histochemistry** 93, 75-80.
4. Asztalos, B., Nemcsók, J., Benedeczky, Gábrriel, R., Szabó, A., Refaie, O.J. (1990) The effects of pesticides on some biological parameters of carp (*Cyprinus carpio* L.). **Arch. Environ. Contam. Toxicol.** 19, 275-282.
5. Gábrriel, R., Halasy, K., Fekete, É., Eckert, M., Benedeczky, I. (1990) Distribution of GABA-like immunoreactivity in myenteric plexus of carp, frog and chicken. **Histochemistry** 94, 323-328.
6. Gábrriel, R. (1990) Distribution of substance P-like immunoreactivity in the gastrointestinal tract of *Rana esculenta* L. **Histochem. J.** 22, 560-566.
7. Scheuermann, D.W., Gábrriel, R., Timmermans, J.-P., Adriaensen, D., De Groot-Lasseel, M.H.A. (1991) The innervation of the gastrointestinal tract of a chelonian reptile, *Pseudemys scripta elegans*. II. Distribution of neuropeptides in the myenteric plexus. **Histochemistry** 95, 403-411.
8. Straznicky, C., Gábrriel, R. (1992) NADPH-diaphorase positive neurons in the retina of *Bufo marinus*: selective staining of bipolar and amacrine cells. **Arch. Histol. Cytol.** 54, 211-218.
9. Gábrriel, R., Straznicky, C., Zhu, B. (1991) Tyrosine hydroxylase immunoreactive elements in the distal retina of *Bufo marinus*: a light and electron microscopic study. **Brain Res.** 559, 225-232.
10. Gábrriel, R., Timmermans, J.P., Adriaensen, D., De Groot-Lasseel, M.H.A., Scheuermann, D.W. (1992) Morphological features of the myenteric plexus of the stomach of the axolotl, *Ambystoma mexicanum*, revealed by immunocytochemistry. **Histochem. J.** 24, 181-189.
11. Gábrriel, R., Straznicky, C., Wye-Dvorak, J. (1992): GABA-like immunoreactive neurons in the retina of *Bufo marinus*: evidence for the presence of GABA-containing ganglion cells. **Brain Res.** 571, 175-179. 1992.
12. Gábrriel, R., Zhu, B., Straznicky, C. (1992): Synaptic contacts of tyrosine hydroxylase-immunoreactive elements in the inner plexiform layer of the retina of *Bufo marinus*. **Cell Tissue Res.** 267, 525-534.
13. Zhu, B., Gábrriel, R., Straznicky, C. (1992): Serotonin synthesis and accumulation by neurons in the anuran retina. **Visual Neurosci.** 9, 377-388.
14. Gábrriel, R., Straznicky, C. (1992): Immunocytochemical localization of parvalbumin- and neurofilament triplet protein-immunoreactivity in the cat retina: colocalization in a subpopulation of All amacrine cells. **Brain Res.** 595, 133-136.
15. Wilhelm, M., Straznicky, C., Gábrriel, R. (1992): Neuron-specific enolase-like immunoreactivity in the vertebrate retina: selective labelling of Müller cells in Anura. **Histochemistry** 98, 243-252.
16. Gábrriel, R., Wilhelm, M., Straznicky, C. (1992): MAP2-immunoreactive neurons in the retina of *Bufo marinus*: colocalisation with tyrosine hydroxylase and serotonin in amacrine cells. **Cell Tissue Res.** 269, 175-182.
17. Gábrriel, R., Straznicky, C. (1993) Quantitative analysis of GABA-immunoreactive synapses in the retina of *Bufo marinus*: identification of direct output to ganglion cells and contacts with dopaminergic amacrine cells. **J. Neurocytol.** 22, 26-38.

18. Wilhelm M, Zhu B, Gábríel R, Straznicky C (1993) Serotonin-synthesizing neurons in the vertebrate retina: a comparative study. **Exp. Eye Res.** 56, 231-240.
19. Gábríel R, Wilhelm M, Straznicky C (1993) Morphology and distribution of Müller cells in the retina of the toad *Bufo marinus*. **Cell Tissue Res.** 272, 183-192.
20. Gábríel R, Zhu B, Straznicky C (1993) Synaptic contacts of serotonin-like immunoreactive and 5,7-dihydroxytryptamine-accumulating neurons in the anuran retina. **Neuroscience** 54, 1103-1114.
21. Main CM, Wilhelm M, Gábríel R (1993) Colocalization of GABA-immunoreactivity in neuropeptide- and monoamine-containing amacrine cells in the retina of *Bufo marinus*. **Arch. Histol. Cytol.** 56, 161-166.
22. Witkovsky P, Gábríel R, Krizaj D, Akopian A (1995) Participation of luminosity horizontal cells in the organization of depolarizing responses to red light by chromatic horizontal cells in *Xenopus* retina. **Proc. Natnl. Acad. Sci. USA** 92, 3556-3560.
23. Buzás P, Jeges S, Gábríel R (1996) The number and distribution of bipolar to ganglion cell synapses in the inner plexiform layer of the anuran retina. **Visual Neurosci.** 13, 1099-1107.
24. Völgyi B, Pollák E, Buzás P, Gábríel R (1997) Calretinin in neurochemically well-defined cell populations of rabbit retina. **Brain Res.** 763, 79-86.
25. Gábríel R, Völgyi B, Pollák E (1998) Calretinin-immunoreactive elements in retina and optic tectum of the frog, *Rana esculenta*. **Brain Res.** 782, 53-62.
26. Gábríel R, Pásztor I, Dénes V, Wilhelm M (1998) Some neurohistochemical properties of nerve elements in myenteric plexus of rabbit ileum: similarities and dissimilarities to the rodent pattern. **Cell Tissue Res.** 292, 283-291.
27. Wilhelm M, Báthori Z, Pásztor I, Gábríel R (1998) NADPH diaphorase positive myenteric neurons in the ileum of guinea-pig, rat, rabbit and cat: a comparative study. **Eur. J. Morphol.** 36, 143-152.
28. Akopian A, Gábríel R, Witkovsky P (1998) Calcium released from intracellular stores inhibits GABAA-mediated currents in ganglion cells of the turtle retina. **J. Neurophysiol.** 80, 1105-1115.
29. Gábríel R, Witkovsky P (1998) Cholinergic, but not the rod-pathway-related glycinergic (All), amacrine cells contain calretinin in the rat retina. **Neurosci. Lett.** 247, 179-182.
30. Krizaj D, Gábríel R, Owen WG, Witkovsky P (1998) Dopamine D2 receptor-mediated modulation of rod-cone coupling in the *Xenopus* retina. **J. Comp. Neurol.** 398, 529-538.
31. Wilhelm M, Gábríel R (1999) Functional anatomy of the photoreceptor and second-order cell mosaic in the retina of *Xenopus laevis*. **Cell Tissue Res.** 297, 35-46.
32. Gábríel R, Völgyi B, Pollák E (1999) Most calretinin-containing amacrine cells in the rabbit retina co-localize glycine. **Visual Neurosci.** 16, 983-990.
33. Gábríel R, Wilhelm M (2001) Structure and function of photoreceptor and second-order cell mosaics in the retina of *Xenopus*. **Int. Rev. Cytol.** 210, 77-120.
34. Akopian A, Johnson J, Gábríel R, Brecha N, Witkovsky P (2000) Somatostatin modulates voltage-gated K⁺ and Ca⁺⁺ currents in rod and cone photoreceptors in the salamander retina. **J. Neurosci.** 20, 929-936.
35. Gábríel R (2000) Calretinin is present in serotonin- and GABA-positive amacrine cell populations in the retina of *Xenopus laevis*. **Neurosci. Lett.** 285, 9-12.
36. Gábríel R, LeSauter J, Silver R, Garcia-Espana A, Witkovsky P (2001) Diurnal and circadian rhythms of protein kinase C expression in rat retina. **J. Comp. Neurol.** 439, 140-150.

37. Gábrriel R, De Souza S, Ziff EB, Witkovsky P (2002) Association of AMPA-receptor-related postsynaptic density proteins GRIP and ABP with subsets of glutamate-sensitive neurons in the rat retina. **J. Comp. Neurol.** 449, 129-140
38. Dénes V, Lázár Z, Barthó L, Gábrriel R (2003) Serotonin in the rabbit ileum: localization, uptake, and effect on motility. **Anat. Rec.** 271A, 368-376.
39. Gábrriel R, Lesauter J, Bánvölgyi T, Petrovics G, Silver R, Witkovsky P (2004) All amacrine neurons of the rat retina show diurnal and circadian rhythms of parvalbumin immunoreactivity. **Cell Tissue Res.** 315, 181-186.
40. Dénes V, Gábrriel R (2004) Calbindin-immunopositive cells are cholinergic interneurons in the myenteric plexus of rabbit ileum. **Cell Tissue Res.** 318, 465-472.
41. Babai N, Atlasz T, Tamás A, Reglődi D, Tóth G, Kiss P, Gábrriel R (2005) Degree of Damage compensation by various PACAP treatments in monosodium glutamate-induced retinal degeneration. **Neurotox. Res.** 8, 227-233.
42. Atlasz T, Babai N, Reglődi D, Kiss P, Tamás A, Szabadfi K, Toth G, Hegyi O, Gábrriel R (2007) Pituitary adenylate cyclase activating polypeptide (PACAP) is protective in retinal lesion induced by bilateral carotid occlusion. **Gen. Comp. Endocrinol.**, 153, 108-114.
43. Schäffer DA, Gábrriel R (2007) GABA-immunoreactive photoreceptors in the retina of an anuran, *Pelobates fuscus*. **Neurosci. Lett.** 416, 202-205.
44. Atlasz T, Babai N, Reglődi D, Kiss P, Tamás A, Bari F, Domoki F, Gábrriel R (2007) Diazoxide is protective in the rat retina against ischemic injury induced by bilateral carotid occlusion and glutamate-induced neurotoxicity. **Neurotox. Res.** 12, 105-111.
45. Witkovsky P, Gábrriel R, Krizaj D (2008) Anatomical and neurochemical characterization of dopaminergic interplexiform processes in mouse and rat retinas. **J. Comp. Neurol.** 510, 158-174.
46. Atlasz T, Szabadfi K, Kiss P, Babai N, Kőszegi Zs, Tamás A, Reglődi D, Gábrriel R (2008) PACAP-mediated neuroprotection of neurochemically identified cell types in MSG-induced retinal degeneration. **J. Mol. Neurosci.** 36, 97-104.
47. Atlasz T, Szabadfi K, Reglődi D, Kiss P, Tamás A, Tóth G, Molnár A, Szabó K, Gábrriel R (2009) Effect of pituitary adenylate cyclase activating polypeptide (PACAP1-38) and its fragments on retinal degeneration induced by neonatal MSG treatment. **Ann. NY Acad. Sci.** 1163, 348-352.
48. Atlasz T, Szabadfi K, Kiss P, Tamás A, Tóth G, Reglődi D, Gábrriel R (2010) Evaluation of the protective effects of PACAP with cell-specific markers in ischemia-induced retinal degeneration. **Brain Res. Bull.** 81, 497-504.
49. Szabadfi K, Atlasz T; Kiss P; Reglodi D; Szabo A; Kovacs K; Szalontai B; Setalo G; Banki E; Csanaky K; Tamas A; Gábrriel R (2012) Protective effects of the neuropeptide PACAP in diabetic retinopathy. **Cell Tissue Res.** 348, 37-46.
50. Lakk M, Czotter N, Volgyi B, Gábrriel R, Dénes V (2012) Development-related splicing regulates pituitary adenylate cyclase-activating polypeptide (PACAP) receptors in the retina. **Invest Ophthalmol Vis Sci.** 53, 7825-7832.
51. Gábrriel R. (2013) Neuropeptides and diabetic retinopathy. **Br. J. Clin. Pharmacol.** 75, 1189-1201.
52. Völgyi B, Kovács-Öller T, Atlasz T, Wilhelm M, Gábrriel R. (2013) Gap Junctional Coupling in the Vertebrate Retina: variations on one theme? **Prog. Retinal Eye Res.** 34, 1-18.
53. Dénes V, Czotter N, Lakk M, Berta G, Gábrriel R (2014) PAC1 expressing structures of the neural retina alter their PAC1 isoform splicing during postnatal development. **Cell Tissue Res.** 355, 279-288.
54. Szabadfi K, Szabo A, Kiss P, Reglodi D, Setalo Jr G, Kovacs K, Tamas A, Toth G, Gábrriel R (2014) PACAP promotes neuron survival in early experimental diabetic retinopathy. **Neurochem. Int.** 64, 84-91.

55. Szabadfi K, Pintér E, Reglodi D, Gábriel R (2014) Neuropeptides, trophic factors and other substances providing morphofunctional and metabolic protection in experimental models of diabetic retinopathy. **Int. Rev. Cell Mol. Biol.** 331, 1-121.
56. Wilhelm M, Lawrence JJ, Gábriel R (2015) Enteric plexuses of two choline-acetyltransferase transgenic mouse lines: chemical neuroanatomy of the fluorescent protein-expressing nerve cells. **Bull. Brain Res. Bull.** 111, 76-83.
57. Gábriel R, Erdélyi F, Szabó G, Lawrence JJ, Wilhelm M (2016) Ectopic transgene expression in the retina of four transgenic mouse lines. **Brain Struct. Function** 221, 3729-3741.
58. Szabadfi K, Reglodi D, Szabo A, Szalontai B, Valasek A, Setalo Gy. Jr, Kiss P, Tamas A, Wilhelm M, Gabriel R (2016) Pituitary adenylate cyclase activating polypeptide, a new potential therapeutic agent for diabetic retinopathy in rats: focus on the vertical information processing pathway. **Neurotox. Res.** 29, 432-446.
59. Lakk M, Denes V, Kovacs K, Hideg O, Szabo BF, Gabriel R (2017) Pituitary adenylate cyclase-activating peptide (PACAP), a novel secretagogue, regulates secreted morphogens in newborn rat retina. **Invest. Ophthalmol. Vis. Sci.** 58, 565-572.
60. Kovács-Valasek A, Szabadfi K, Dénes V, Szalontai B, Tamás A, Kiss P, Szabó A, Setalo G. Jr, Reglődi D, Gábriel R (2017) Accelerated retinal aging in PACAP knock-out mice. **Neuroscience** 348, 1-10.